

Bestuursrapportage januari tot en met juni 2019

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Prestaties per programma.....	3
	Programma 1: Waterveiligheid.....	5
	Programma 2: Watersystemen.....	7
	Programma 3: Afvalwater.....	11
	Programma 4: Wegenbeheer	13
	Programma 5: Omgeving & Organisatie	16
3.	Kosten per programma	20
4.	Baten en lasten.....	24
5.	Toelichting investeringsprojecten	27
6.	Begrotingswijzigingen	35
	Bijlage 1: Rapportage gedelegeerde bevoegdheden.....	37
	Bijlage 2: Overzicht maatregelen programmabegroting 2019	40
	Bijlage 3: Overzicht aanvragen sponsor- en bijdrageregeling 2019.....	52
	Bijlage 4: Overzicht verzamelkredieten 2019	54

1. Inleiding

Door middel van de bestuursrapportage informeert het college van dijkgraaf en hoogheemraden de verenigde vergadering over de realisatie van de programmabegroting. Deze is gebaseerd op de ambities, doelen en resultaten uit het Waterbeheerplan 2016-2021 en heeft in het bijzonder betrekking op de uitvoering van de voor 2019 voorgenomen werkzaamheden en de besteding van middelen.

Wij hebben in het Waterbeheerplan 48 ambities bepaald. Voor 2019 zijn er in de begroting 140 maatregelen opgenomen die de ambities realiseren. Na het verstrijken van het eerste half jaar loopt 91% (127 maatregelen) van de maatregelen conform planning, wordt 1 maatregel niet conform planning gerealiseerd in 2019 en wijken 12 maatregelen af van de planning, waarbij wel het beeld is dat de afgesproken eindtermijn behaald zal worden. In deze bestuursrapportage rapporteren wij op afwijkingen. Dat wil zeggen dat wij per programma alleen ingaan op de 9% van de maatregelen die afwijken van de planning. Het totaaloverzicht van ambities en maatregelen met een kleuraanduiding over de voortgang is opgenomen in de bijlage.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 kijken wij per programma terug op de eerste helft van 2019 en schetsen we een beeld van de voortgang van de in de programmabegroting 2019 opgenomen maatregelen. In hoofdstuk 3 wordt per programma gerapporteerd over de kosten, aangevuld met een prognose en toelichting op afwijkingen. In hoofdstuk 4 wordt een financiële toelichting gegeven op de afwijkingen vanuit het totale baten en lasten perspectief. Hoofdstuk 5 geeft een toelichting over de investeringsprojecten, specifiek op de financiële afwijkingen ten

opzichte van het uitgavepatroon programmabegroting 2019. Tevens wordt gerapporteerd over de TOP-projecten en programmakredieten. In hoofdstuk 6 is de begrotingswijziging opgenomen met de mutaties die leiden tot de wijziging.

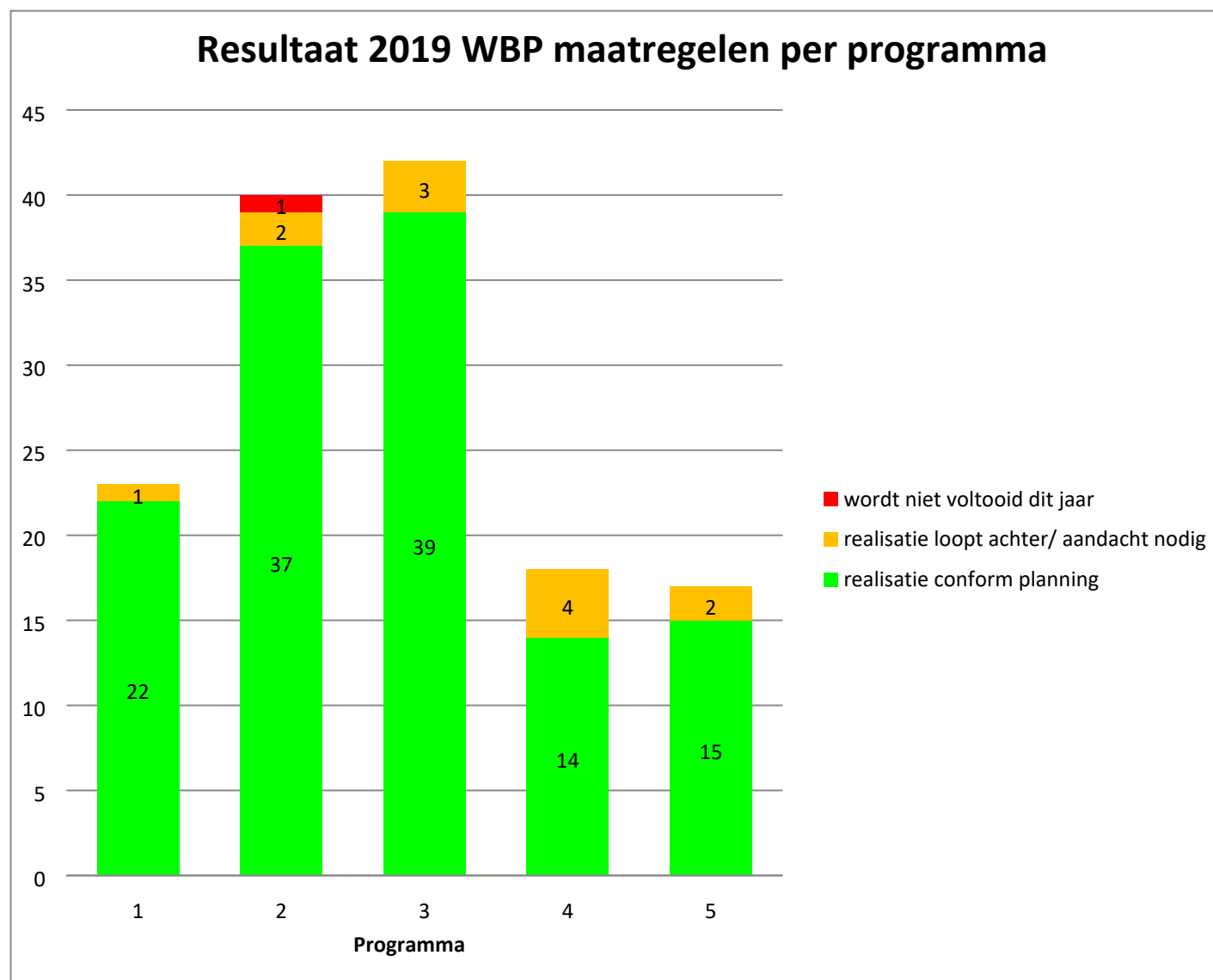
Tenslotte bevat bijlage 1 de rapportage over de gedelegeerde bevoegdheden in 2019, in bijlage 2 is een totaal overzicht van de doelen en maatregelen 2019 van het Waterbeheerplan en programmabegroting 2019 opgenomen. Bijlage 3 bevat het overzicht van aanvragen in het kader van de bijdrageregeling omgevingsinitiatieven 2019 en de sponsorbijdragen. In bijlage 4 wordt het overzicht van de verzamelkredieten weergegeven en toegelicht.

2. Prestaties per programma

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de prestaties binnen de programma's Programma 1: Waterveiligheid, Programma 2: Watersystemen, Programma 3: Afvalwater, Programma 4: Wegenbeheer en Programma 5: Omgeving & Organisatie. Per programma wordt een samenvatting gegeven over de algehele voortgang. Tevens wordt een toelichting gegeven op de maatregelen uit de programmabegroting 2019 waarvan de uitvoering afwijkt van de planning. Zie voor de status van de maatregelen/activiteiten onderstaande legenda.

LEGENDA STATUS van de activiteit/maatregel t.o.v. planning 2019		
	Activiteit/maatregel loopt conform de planning 2019	Overzicht opgenomen in bijlage 2
	Activiteit/maatregel loopt achter op de planning van 2019, aandacht is nodig	Wordt over gerapporteerd
	Activiteit/maatregel wordt niet conform planning gerealiseerd in 2019	Wordt over gerapporteerd

Globaal resultaat realisatie maatregelen 2019

Programma 1: Waterveiligheid

Samenvatting programma

De Project Overstijgende Verkenning Voorlanden (POV) is inmiddels afgerond en ook resultaten van de Project Overstijgende Verkenning Macrostabieliteit worden benut binnen het project Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (verder te noemen KIIJK). Voor het project KIIJK heeft het College een besluit genomen (9 oktober 2018) over het Voorkeurs Alternatief (VKA). In juni 2019 is de aanbesteding gestart voor de planstudie zodat volgend jaar de verdere planuitwerking kan worden opgepakt samen met een aannemer die vervolgens ook de realisatie kan uitvoeren. Samen met Rijkswaterstaat wordt het onderzoek voortgezet naar verbetering van de stormvloedkering. In het tweede kwartaal van 2019 is een verbeterd model opgeleverd waarmee de belastingen op de dijken langs de Hollandsche IJssel realistischer bepaald kunnen worden. In overleg met de betrokken gemeenten is duidelijkheid ontstaan over de doelmatigheid van voorlandkeringen in relatie tot de buitendijkse waterveiligheid. De resultaten zijn aangeboden aan de provincie en worden verwerkt in concept-leggers en beleidsregels. Binnen het deltaprogramma wordt samen met het Rijk, de provincie en de gemeenten gewerkt aan een herijking van de voorkeursstrategie voor het deelgebied Rijnmond-Drechtsteden.

De voorjaarsinspectie is afgerond en het overkoepelende deel van het beheer- en onderhoudsplan is vastgesteld. Voor onderdelen wordt de onderhoudsstrategie en planning verder uitgewerkt. Actuele hoogtegegevens zijn beschikbaar gekomen en worden gebruikt om het meerjarenplan te actualiseren. Er zijn conform planning enkele reconstructie- en onderhoudswerken uitgevoerd.

Onze ambities

- 1.1 Vergroten van de waterveiligheid
- 1.2 Continue zorg voor de waterkeringen
- 1.3 De omgeving centraal stellen

Over de toestand van de primaire waterkeringen en de zorgplicht is zo spoedig mogelijk na het stormseizoen en de voorjaarsinspectie de jaarlijkse rapportage opgeleverd. Op het moment van oplevering (15 april 2019) waren er geen kritieke aandachtspunten op het gebied van de waterveiligheid. Via inspecties en beoordeling wordt steeds beter in beeld gebracht of en hoe de waterkeringen aan de nieuwe normen voldoen. Daarnaast wordt aan een overzichtelijk aantal aandachtspunten gewerkt om het waterkeringenbeheer over de volle breedte van de organisatie op orde te brengen en continu te verbeteren.

De legger van de secundaire waterkeringen is vastgesteld en de beleidsregels primaire waterkeringen liggen momenteel ter inzage. Tijdens voorlichtingsavonden worden betrokken bewoners geïnformeerd over de wijzigingen waarbij door een persoonlijke aanpak specifieke situaties besproken kunnen worden.

Het proces om te komen tot een beoordeling van de primaire waterkeringen loopt en blijft veel inzet vragen. Na afstemming met het hoogheemraadschap van Delfland over het gedeelde traject kan de rapportage waarschijnlijk eind dit jaar officieel worden aangeboden aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Deze beoordeling heeft zowel inzichten in de staat van de kering als in het beoordelingsproces opgeleverd. De proceskennis wordt meegenomen in de landelijke discussie rondom de benodigde inzet voor de beoordeling van de primaire keringen.

Afwijkingen op programma 1 na 6 maanden:

PB2019

1.2 Ambitie: Continue zorg voor de waterkeringen

6. Doel: We hebben uiterlijk in 2023 inzicht verkregen in de mate waarin de dijken en kades aan de nieuwe landelijke en de provinciale normen voldoen

6.2 Wettelijke beoordeling primaire waterkeringen

De HHSK trajecten vereisen veel maatwerk om te komen tot een oordeel. Dankzij meer inzet en middelen loopt de uitvoering nog conform plan. Dit is een landelijke tendens en werkt uiteindelijk door het toetsingsproces bij de toezichthouder (ILT) waardoor het risico aanwezig is dat er geen landelijk beeld zal zijn.

Programma 2: Watersystemen

Samenvatting programma

De reguliere beheertaken lopen goed. Waterstaatkundig zijn er geen grote problemen geweest in de eerste helft van 2019. De hevige regenbuien van begin juni hebben niet geleid tot grote overlast en we zijn voorbereid op een periode waarin het wat minder regent. Zo hebben we het peil van de Zevenhuizerplas opgehoogd om een buffer met kwalitatief goed water als voorraad te hebben. Om beter gesteld te staan voor de toekomst is ook samen met collega overheden gestart met de verkenningen “Doorvoer Krimpenerwaard” en “Beter Benutten Bergsluis”.

De droogteproblematiek van de afgelopen jaren en de hieraan gekoppelde zoetwatervoorziening vragen structureel extra aandacht in het peilbeheer. Het peilbeheer vindt daarom steeds zorgvuldiger plaats en wordt middels evaluaties steeds meer geoptimaliseerd. In de verenigde vergadering van juni is een krediet beschikbaar gesteld voor het verder optimaliseren van het meetnet voor de watervoorziening van ons gebied. Ook is in deze vergadering een nieuw peilbesluit van de polder Capelle aan den IJssel vastgesteld.

Met betrekking tot de waterkwaliteit blijft de blauwalg bijzondere aandacht en deskundigheid vragen. In de Krimpenerwaard komt sinds eind april blauwalg voor. Door aanpassingen in het watersysteem is geprobeerd de verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen en worden gebieden waar blauwalg zit zoveel mogelijk geïsoleerd. Op sommige plekken is het waterpeil aangepast en laten we schoon water in vanuit de Hollandsche IJssel, om de waterstand in de polder op peil te houden. Een mogelijke oorzaak van deze blauwalg kan zijn een hoog fosfaatgehalte en weinig onderwatervegetatie als gevolg van de Rode

Onze ambities

2.1 Optimaal en transparant watersysteembeheer

2.2 Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

2.3 De omgeving centraal stellen

Amerikaanse Rivierkreeft. Er vindt momenteel landelijk veel onderzoek plaats naar een effectieve bestrijding van deze exoot. Wij participeren in deze onderzoeken en volgen de ontwikkelingen op dit vlak nauwlettend.

In de afgelopen periode zijn voorbereidingen gestart om samen met de gemeenten Rotterdam en Krimpen aan den IJssel de integrale bestekken voor dagelijks onderhoud aan te besteden. Met de gemeente Zoetermeer is het gezamenlijke onderhoudscontract ondertekend. Het hoogheemraadschap heeft eveneens onderhoudscontracten voor Capelle aan den IJssel en Krimpenerwaard afgesloten met een aannemer.

Het hoogheemraadschap en de gemeente willen met het onderhoud beter aansluiten bij de wensen van de inwoners en gebruikers. Ook willen we de natuurwaarde verbeteren en door het combineren van onderhoud efficiënter werken. Daarom is samen met de gemeenten Zoetermeer, Rotterdam en Krimpen aan den IJssel gekozen voor een effectbestek dat zich niet richt op frequentie, maar juist op het effect van het onderhoud, op de tevredenheid van de bewoners en meer diversiteit in begroeiing. Deze contracten bieden de aannemers de ruimte de komende jaren de inwoners van de gemeentes actiever te betrekken bij het onderhoud en aan de slag te gaan met participatieprojecten.

In 2019 is inmiddels circa 27.000 m³ baggerspecie verwijderd uit circa 12 km (hoofd)watergangen en wegsloten. We zijn op koers om de in 2019 geplande doelstellingen te gaan halen qua hoeveelheid

verwijderde bagger. De geplande kilometers zullen we waarschijnlijk niet halen. Omdat de parameters lengte en volume moeilijk stuurbare parameters zijn (als gevolg van locatie specifieke omstandigheden) streven we ernaar om in 2020 te werken met een betere sturingsparameter, bijvoorbeeld "percentage watergangen op orde".

Inmiddels is de renovatie van gemaal Boezemland afgerond en is de vervanging van de vacuüminstallatie bij gemaal Abraham Kroes in uitvoering. De voorbereiding van de vervanging van gemaal Oostpolder is in een vergevorderd stadium.

Met de gemeente Rotterdam en andere samenwerkingspartners werkt het hoogheemraadschap in een aantal grote en kleine projecten samen om de stad klimaatbestendig te maken. Eén van de Rotterdamse projecten waarin wij participeren is het project "Klimaatbestendige Agniesebuurt". Gebleken is dat de bewoners in deze omgeving zorgen hebben over de consequenties van het project en zich onvoldoende geïnformeerd en betrokken voelen. Samen met de bewoners is vervolgens gezocht naar een oplossing met draagvlak voor alle betrokken partijen, dat zal worden uitgewerkt in een plan van aanpak. De andere projecten binnen "het Rotterdamse" verlopen succesvol en tot tevredenheid. Een mooi voorbeeld van dit succes is de oplevering van het Essenburgpark!

In de verenigde vergadering van maart 2019 is aanvullend krediet verkregen voor het project Integraal plan Bleiswijkse Zoom. De voorbereiding van het project verloopt voortvarend. Ondanks alle contacten met en positieve signalen van de provincie is er eind juni

nog geen definitieve beschikking ontvangen over de aangevraagd POP3 subsidie.

Enkele activiteiten/maatregelen lopen vertraging op. De verandering van de Keur naar een (digitale) Waterschapsverordening binnen het programma implementatie Omgevingswet vraagt met de huidige inzichten een grotere en langdurigere personele inspanning dan was voorzien. Als gevolg hiervan wordt voorgesteld om het opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting watersystemen uit te stellen naar 2020.

2.1 Ambitie: Optimaal en transparant watersysteembeheer

12. Doel: We beheren de watergangen en kunstwerken efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen

12.4 Renoveren of vervangen kunstwerken zoals;

- Start met renovatie van gemaal Groene Balkon;
- Start met renovatie van gemaal Broekweg;
- Afronden van het vervangen van de elektromotor van het gemaal Schilthuis;
- Afronden van de renovatie van het gemaal Boezemland;
- Afronden van de renovatie van de vacuüminstallatie in gemaal Abraham Kroes;
- Voorbereiden van de vervanging van gemaal Oostpolder;
- Voorbereiden en starten met het grootonderhoud aan de peilscheiding Vlietkade.

Renovatie gemaal Groene Balkon

De start van dit gemaal is verschoven naar 2020 in verband met het herprioriteren van werkzaamheden.

Groot onderhoud peilscheiding Vlietkade

Als gevolg van het ontbreken van medewerking van een bewoner van de Vlietkade en alle bezwaar –en/ beroep procedures in dit kader, zal het onderhoud waarschijnlijk pas in 2020 kunnen worden uitgevoerd.

2.2 Ambitie: Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

16. Doel: We voorkomen zo veel mogelijk wateroverlast en beperken schade

16.2 In het kader van het uitvoeringsprogramma Zuidplaspolder voeren we de volgende maatregelen uit:

1. Voorbereiden en uitvoeren lokale watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog;
2. Voorbereiden en plaatsen automatische stuw in peilgebied GPG-836 (Noordelijke Dwarsweg);
3. Voorbereiden realisatie inlaat West-Ringdijk -> peilgebied GPG 891;
4. Het vervangen van de eerste stuwen en duikers in het hoofdwatersysteem.

De Watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog is in uitvoering en wordt in 2019 afgerond. Andere maatregelen in de Zuidplaspolder zijn verschoven naar 2020/21 als gevolg van extra capaciteitsinzet voor de droogte in 2018 (zoals gemeld in de Burap Q4 2018).

2.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen

23. Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden

23.1 Opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting Watersystemen.

Vertraagd vanwege samenloop met samenhangende processen, waaronder het opstellen van de Waterschapsverordening (Implementatie van de Omgevingswet). Dit proces vraagt significant meer personele inzet dan begroot.

Programma 3: Afvalwater

Samenvatting programma

Het zuiveren en transporteren is in de eerste helft van dit jaar goed verlopen. Door een persleidingbreuk is er een grote verstoring geweest bij riooleindgemaal Moderato in Krimpen aan de IJssel. De afvoer is uiteindelijk na circa 12 uur hersteld. Door diverse maatregelen, waaronder afvoer van het afvalwater met tankwagens, heeft dit niet geleid tot overstorten vanuit de riolering. In de eerste helft van 2019 is voor 100% voldaan aan de afnameverplichting en lozingseisen.

De slibontwatering vraagt ook dit jaar de nodige aandacht. Het ontwateringspercentage lag in de eerste helft van dit jaar onder de geprognoseerde 22,2 %. De verwachting is dat de totale afvoer van slib in 2019 boven de prognose zal uitkomen.

De awzi Kralingseveer is de grootste afvalwaterzuivering en daarmee de grootste energieverbruiker. Op de locatie Kralingseveer wordt met de slibgisting biogas gemaakt waarmee elektriciteit en warmte wordt geproduceerd.

Vanaf 2020 zal de Themista installatie naar verwachting een belangrijke bijdrage leveren om van de locatie Kralingseveer een zogenaamde energiefabriek te maken. Na een lang voortraject zijn in juni de werkzaamheden voor de realisatie begonnen en is op woensdag 26 juni de feestelijke starthandeling geweest.

Onze ambities

- 3.1 Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking
- 3.2 Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen
- 3.3 Schoner water door vermindering van emissies

In januari 2019 is de Gebiedsgerichte Aanpak voor emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen bij glastuinbouwbedrijven van start gegaan. Aan de hand van nitraatmetingen in het eerste deelgebied van Lansingerland konden onze handhavers een flink aantal, ook voor de tuinders, nog onbekende lozingspunten opsporen en aanpakken. Met als gevolg dat het aantal, maar ook de concentraties van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater afnemen.

Afwijkingen op programma 3 na 6 maanden:

PB2019

3.1 Ambitie: Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking

25. Doel: we beheren de zuiveringskringen efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen

25.9 Uitvoeren van een discrepantieonderzoek naar verschillen tussen influentbelasting van AWZI's en inkomsten vanuit de zuiveringsheffing.

In de eerste helft van 2019 is een onderzoek uitgevoerd maar dat heeft nog geen resultaat opgeleverd over de oorzaak van de discrepantie.

3.2 Ambitie: Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen

32. Doel: we winnen nuttige grondstoffen terug uit het afvalwater, zoals fosfaat

32.1 Mogelijkheden zoetwaterfabriek Kortenoord. Start Systeemkeuze Onderzoek naar technologieën/technieken en kosten. Afronding in 2020.

Systeemkeuze Onderzoek kan pas worden gestart na onderzoek 34.1.

3.3 Ambitie: Schoner water door vermindering van emissies

33. Doel: We minimaliseren, in samenwerking met andere waterschappen, gemeenten en sectororganisaties, de emissies van stoffen aan de bron, zodat deze geen beperkende factor meer vormen voor het bereiken van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen

33.3 Overleg over het aanwijzen van een visloodvrije plas in samenwerking met een hengelsportvereniging.

Onder de vlag van de Green Deal sportvisserij loodvrij lopen landelijk vier ontwikkelsporen (communicatie, pilotgebieden, alternatieven, wet- en regelgeving). Met de hengelsportvereniging is afgesproken dat we straks aan de slag gaan met de resultaten van deze ontwikkelsporen.

Programma 4: Wegenbeheer

Samenvatting programma

Wegreconstructies

Het uitvoeringsprogramma Wegen en Bruggen ligt goed op schema. Voor twee wegen loopt de aanbesteding en vindt de realisatie in de zomer (Franse Kade) respectievelijk in het najaar (Schoonouwense weg) plaats. De kosten voor de Franse kade zullen hoger (circa 10%) uitvallen dan het beschikbare budget. De verwachting is dat dit ruimschoots opgevangen kan worden door wijziging in scope (lagere kosten) voor de reconstructie Schoonouwenseweg.

Bij twee in 2018 uitgevoerde projecten loopt nog een discussie met de aannemer. Hierdoor bestaat een risico dat voor deze projecten het beschikbare budget niet toereikend zal zijn.

Vervanging bruggen

De vervanging van bruggen loopt eveneens volgens planning. Inmiddels zijn dit jaar vier bruggen vervangen door duikers (Tiendweg Oost). De verwachting is dat dit jaar minimaal acht bruggen vervangen zullen worden, waarvan twee door een brug en de overige door duikers. Verwacht wordt dat de werkzaamheden binnen het beschikbare budget uitgevoerd zullen worden.

Onderhoud

Op verschillende wegen zijn onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. De focus lag hierbij op het verlengen van de levensduur, wegnemen van overlast situaties en het herstellen van verkeersonveilige situaties. Informeren van bewoners en weggebruikers is een belangrijk onderdeel geweest van de werkzaamheden. Hierdoor is overlast zo veel mogelijk voorkomen.

Onze ambities

- 4.1 Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de berijdbaarheid van wegen
- 4.2 Bijdragen aan een betrouwbaar en veilig wegennetwerk
- 4.3 Wegbeheer afstemmen op de omgeving en de gebruiksfuncties

Verkeersveiligheid

Binnen dijkversterking KIIK zal aandacht worden besteed om de belangen te borgen van het wegverkeer en de verkeersveiligheid tijdens en na de uitvoering van het project.

Recent is de Verkeersveiligheidsmonitor opgeleverd voor onze wegen. Evenals bij de landelijke cijfers geldt voor onze wegen dat het aantal ongevallen een licht stijgende trend laat zien. Dit lijkt een gevolg te zijn van het toenemende verkeer door de aantrekkende economie. Onze smalle wegen met veel menging van verschillende verkeersstromen zijn daar gevoelig voor. Door de verkeersveiligheidsmaatregelen die zijn genomen en de continue aandacht hiervoor bij ons werk is voorkomen dat het aantal ongevallen sterker is gestegen.

Er wordt gewerkt aan een nadere analyse van de uitkomsten en aanbevelingen van de monitor om te bepalen waar en op welke wijze de verkeersveiligheid kan worden verbeterd. Dit zal leiden tot een aanpak om gericht maatregelen te initiëren.

Beleid

Op landelijk niveau en binnen de regio volgen we de beleidsontwikkelingen die er zijn op verschillende thema's, waaronder de gevolgen van de veranderende geluidswetgeving als onderdeel van de omgevingswet, het strategisch plan verkeersveiligheid en de kentekening en snelheidsverhoging van het landbouwverkeer. De gevolgen van deze ontwikkelingen lijken beperkt te zijn voor het hoogheemraadschap. Een uitzondering hierop is de veranderende

geluidswetgeving als onderdeel van de omgevingswet. De impact hiervan voor de waterschappen wordt steeds duidelijker en blijven we samen met de andere wegbeherende waterschappen dit nauwlettend volgen.

Overdracht

Vorig jaar is het door ons uitgevoerde onderzoek naar de financiële en fiscale gevolgen voor inwoners en bedrijven met de gemeenten gedeeld. Op basis hiervan zijn door de gemeente Krimpenerwaard diverse vragen gesteld over de uitvoering van de wegentaak en de gevolgen van een eventuele overdracht. In het eerste half jaar is gewerkt aan een voorlopige beantwoording van deze vragen en heeft er een eerste verkennende bijeenkomst plaatsgevonden op ambtelijk niveau om deze en andere vragen met elkaar te bespreken. We hopen hiermee de basis gelegd te hebben om eind van dit jaar tot een principebesluit te komen of en op welke wijze het proces tot overdracht van de wegentaak verder in te vullen. We zetten ook in het tweede half jaar extra capaciteit in om gezamenlijk verdere stappen te zetten.

Afwijkingen op programma 4 na 6 maanden:

PB2019

4.1 Ambitie: Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de berijdbaarheid van wegen

35. Doel: We waarborgen continu de berijdbaarheid van de weg, zodat weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen

35.2 Actualiseren van de onderhoudsprogramma's wegen en kunstwerken.

Actualiseren programmering is door beperkte inzet en herprioritering vertraagd.

37. Doel: We hebben binnen de planperiode duidelijkheid over de taakoverdracht

37.1 Op ambtelijk en bestuurlijk niveau vindt er afstemming plaats met gemeenten.

Proces overdracht is gaande, maar vraagt meer tijd en inspanning dan gedacht.

38. Doel: We beheren de wegen en kunstwerken efficiënt en effectief, op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen

38.1 Implementatie van essentiële onderdelen van assetmanagement; voor wegen en wegbruggen.

Bij de implementatie van asset management zijn de basis werkzaamheden opgestart.

4.3 Ambitie: Wegbeheer afstemmen op de omgeving en de gebruiksfuncties

43. Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden

43.1 Inventarisatie van beheergegevens en beschikbaar stellen hiervan via internet.

Het beschikbaar stellen van beheergegevens is wegens herprioritering van inzet vertraagd.

Programma 5: Omgeving & Organisatie

Samenvatting programma

Binnen programma vijf wordt op diverse onderdelen gewerkt aan dienstverlening, omgevingsgerichtheid en digitale ontwikkeling. Op diverse programma's zoals dienstverlening en omgevingswet worden vorderingen gemaakt om processen voor burgers eenvoudiger en digitaal te maken. Het zaakstelsel wordt bijvoorbeeld ingericht om de inbox van MijnOverheid te kunnen vullen. Maar ook met de inrichting van de nieuwe website wordt gekeken hoe informatie beter en makkelijker voor burgers kan worden ontsloten.

Omgevingswet

De afgelopen maanden is inzichtelijk gemaakt wat de opgave van het hoogheemraadschap is op gebied van Waterschapsverordening, Informatiemanagement, Samenwerking en Projectbesluit. Dit heeft onder meer geleid tot het besef dat we vooral innovatiever onze (geo)data moeten verwerken in landelijke systemen. Zo koppelen we de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) met onze kernregistraties en investeren we de komende jaren in informatie management. De nieuwe wijze van presentatie van wetgeving in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, namelijk digitaal via kaarten, vormt samen met de opgave om lokaal beleidsmatig maatwerk te leveren een aanzienlijke uitdaging voor de komende jaren.

Binnen het programma Dienstverlening zijn projecten opgestart voor onder andere het stroomlijnen van de werkprocessen voor afhandeling van vragen en klachten, het beter in beeld brengen van de verwachtingen en behoeften van inwoners en bedrijven en het inrichten van een meer klant- en omgevingsgerichte website.

Het aantal publiekrechtelijke geschillen neemt nog steeds licht af. De toegenomen privaatrechtelijke geschillen met onder meer bedrijven vragen vanwege hun omvang en complexiteit veel zorg en aandacht. In beide soorten geschillen nemen de informele aanpak en mediation-trajecten een belangrijke plaats in. De organisatie heeft een steeds sterkere blik naar buiten.

Evaluatie I&A-samenwerking

Bij de start van de I&A-samenwerking HHR/ HHSK is besloten de samenwerking na twee jaar te evalueren. Dit voorjaar is een “waarderende audit” uitgevoerd. Het daaruit resulterende rapport wordt momenteel besproken in de diverse gremia.

Informatiemanagement

Vrijwel alle processen van het hoogheemraadschap worden digitaal ondersteund. Hierdoor vormt actuele en betrouwbare digitale informatie een belangrijke basis voor de werkzaamheden van het hoogheemraadschap. Dit jaar is een start gemaakt met het op orde brengen van de informatie die het primaire proces ondersteunt. Dit gebeurt op de vlakken: actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid. Een belangrijke focus ligt hierbij op de geografische data. Het op orde krijgen van deze informatie in onze kernregistraties krijgt steeds meer vorm, zodat dit op eenduidige wijze ontsloten kan worden voor zowel de interne organisatie als voor externe bronnen en afnemers.

Ook de informatieborging in het kader van de archiefwet heeft de afgelopen tijd aandacht gekregen, enerzijds door het koppelen van systemen en processen aan het digitale archiefsysteem anderzijds ook door het stellen van kaders en ondersteunen van vak afdelingen met

onder andere bewaartermijnen en het ontsluiten van gearchiveerde data. De professionalisering hiervan zal de komende maanden verder vorm krijgen via een visie op documentair informatiebeheer. Ter voorbereidingen op de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is sinds begin dit jaar een start gemaakt met de ontsluiting van informatie die het proces van 'toepasbare regels' ondersteunt. Ook hierbij staan actualiteit, betrouwbaarheid en compleetheid centraal. Bovendien wordt het proces zodanig ingericht dat de kwaliteit van de informatie continue geborgd is. Dit is een belangrijke randvoorwaarde van het DSO.

Tot slot werd afgelopen tijd gekenmerkt door enkele ICT-issues (Corsa-iWriter, InProces en Arcgis). Er wordt samen met HHR veel tijd en energie gestoken in het oplossen van de acute problemen en het vaststellen van de onderliggende problematiek om de oorzaak op termijn ook structureel te verhelpen.

Privacy en informatiebeveiliging

Vorig jaar is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Het gaat daarbij om Europese regels ter bescherming van persoonsgegevens. Wij hebben tijdig de belangrijkste maatregelen geïmplementeerd, zoals het vaststellen van privacy beleid, het borgen van de wettelijke rechten van burgers, het opstellen van een protocol voor het optreden tegen datalekken, het onderhouden van een verwerkingsregister en het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming. Begin 2019 heeft Het Waterschapshuis een nulmeting bij alle waterschappen uitgevoerd. Daaruit blijkt dat het hoogheemraadschap net als de andere waterschappen belangrijke stappen heeft gezet, maar nog niet op het vereiste niveau is. Hiervoor zijn extra inspanningen nodig, die mogelijk tot budgetoverschrijding kunnen leiden.

Nieuw beleid Toezicht & Handhaving

Het afgelopen jaar is een nieuw beleid voor Toezicht & Handhaving vastgesteld, de nota Naleving. Inzet is om naast de traditionele uitvoering van toezicht en handhaving meer aandacht te geven aan preventie en data-analyse. Daarnaast is er door de afdeling Publiekszaken op basis van dit beleid in samenwerking met de vak afdelingen een Uitvoeringsplan 2019 opgesteld. Hierin zijn prioriteiten toegekend aan de inzet van Toezicht en Handhaving.

In het tweede kwartaal is gestart met het opstellen van Plannen van Aanpak voor van een gebiedsgerichte aanpak van een (gedeelte van een) Primaire Waterkering en een Regionale Waterkering. Deze aanpak is een integrale benadering vanuit het hoogheemraadschap en het betrekken van bewoners met als doel overtredingen die vaak jarenlang bestaan, voor een (gedeelte van een) dijkvak ongedaan te maken. Het is de bedoeling om in 2020 met de gebiedsgerichte aanpak van start te gaan.

Afwijkingen op programma 5 na 6 maanden :

PB2019

Waterbeheer uitvoeren in directe verbinding met de omgeving

44. Doel: We gaan (bestuurlijk en ambtelijk) meer in gesprek met de omgeving

44.4 Medewerkers zullen getraind worden om met onder meer mediation-technieken in overleg met bewoners en bedrijven te gaan.

Een extern bureau wordt gezocht om deze trainingen te geven. Door een late start zal een deel van de trainingen dit jaar en wellicht ook de aankomende jaren gaan plaatsvinden.

48. Doel: We realiseren de benodigde ICT voorzieningen om de doelen 10, 23, 29 en 43 ten aanzien van het digitaal beschikbaar stellen van beleid, regels en gegevens uit te kunnen voeren (organisatie doel)

48.3 Documenten zullen digitaal worden opgeslagen.

De systemen die dit moeten realiseren vertoonden problemen waardoor digitale opslag niet goed verliep. De leveranciers zijn samen met ICT afdeling op zoek naar oplossingen.

Veranderprogramma's

Duurzaam HHSK

De nota Duurzaamheid 2017-2021 (vastgesteld in de VV van maart 2017) benoemt organisatie brede doelstellingen voor energie (besparing en duurzame opwekking), reductie van broeikasgassen en grondstoffen (minder verbruiken en reststromen beter hergebruiken). Vanaf medio 2017 wordt afdelingsoverstijgend gewerkt aan realisatie van deze doelstellingen.

Een van de doelstellingen is om in 2025 energieneutraal te zijn, dat wil zeggen dat we net zoveel energie duurzaam opwekken (=hernieuwbare energie) als we verbruiken. Om dit mogelijk te maken is in de meerjarenbegroting 2018 investeringsruimte opgenomen van € 1 miljoen per jaar voor de periode 2019 t/m 2023. Recent heeft het algemeen bestuur (VV juni 2019) uit deze ruimte € 1 miljoen krediet beschikbaar gesteld voor:

- a. de realisatie van zonnepanelen op de daken van AWZI's Groenendijk en Kortenoord en de voorbereiding van enkele nieuwe projecten met zonnepanelen;
- b. energieopwekking met waterkracht, via de inlaat van gemaal Krimpenerwaard.

Op 8 februari 2019 is het Uitvoeringsprogramma Circulaire economie (volgens aanbiedingsbrief I&W) vastgesteld door het Rijk en zijn aanvullende doelstellingen afgesproken voor circulair aanbesteden van Grond-, weg- en waterbouwprojecten. Daarnaast is op 28 juni 2019 het nieuwe klimaatakkoord gepresenteerd: in 2030 dient de CO₂-uitstoot met 49% gereduceerd te zijn ten opzichte van 1990 (was 30% reductie in 2020). Met name via duurzame inkoop en aanbesteding willen we verdere CO₂-reductie en een zorgvuldig (her)gebruik van

waardevolle grondstoffen bereiken.

Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is in volle gang. Eind 2018 is een bestuurlijke keuze gemaakt om op 1 januari 2021 met een basisversie van de waterschapsverordening aan te sluiten op het landelijke digitale loket. Om alle termijnen te halen is extra inzet nodig van de afdelingen watersystemen en waterkering en wegen. In het najaar van 2019 wordt tijdens een informele VV het bestuur over de 'ins en outs' van de Omgevingswet en specifiek over de basisvariant Waterschapsverordening ingelicht. De Waterschapsverordening zal worden voorgelegd aan de VV zodra deze gereed is. Wij verwachten dat het in het najaar van 2020 is.

In Unie van Waterschappenverband werken we actief mee aan een uniforme procedure voor het Projectbesluit.

Het aansluiten op het DSO (Digitale Stelsel Omgevingswet) is een nauwe samenwerking vanuit het I&A verband met Hoogheemraadschap Rijnland. Dit loopt volgens planning. De aanbesteding van het digitale regelpakket start binnenkort.

Het derde onderdeel van de implementatie Omgevingswet betreft de veranderingsopgave om omgevingsgerichter en klantgerichter te werken. Dit uit zich in een pakket van innovatieve opleidingen, trainingen en acties binnen teams om de werkprocessen te verbeteren.

3. Kosten per programma

Dit hoofdstuk bevat de kosten per programma. De kosten worden vergeleken met de begrotingsstand zoals bepaald is in de programmabegroting 2019 (behandeld in de verenigde vergadering van 28 november 2018). De cijfers in de kolom 'Realisatie' zijn de geboekte uitgaven tot en met juni. Vervolgens wordt per programma een toelichting op afwijkingen gegeven.

Bedragen x € 1.000

Programma	PB 2019	Realisatie	Prognose	Verschil Prognose/Budget	% Prognose/Budget
P1 - Waterveiligheid	14.182	3.227	14.566	384	103%
P2 - Watersystemen	27.850	11.186	28.032	182	101%
P3 - Afvalwaterketen	34.873	14.474	35.840	967	103%
P4 - Wegenbeheer	3.880	1.325	4.134	254	107%
P5 - Omgeving & Organisatie	12.478	5.219	10.977	-1.501	88%
Subtotaal	93.263	35.431	93.549	286	
<i>Waarvan ondersteunende producten</i>	17.615	8.042	18.242	627	104%
Dekkingsmiddelen en saldo	-88.856	-83.353	-89.285	-429	100
Totaal	4.407	-47.922	4.264	-143	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij de baten staat voor inkomsten

P1 Waterveiligheid

Programma 1 komt naar verwachting € 384.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere doorbelaste personeelskosten (niet-beïnvloedbaar).

P2 Watersystemen

Programma 2 heeft naar verwachting een overschrijding van € 182.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere doorbelaste personeelskosten en hogere indirecte lasten (niet-beïnvloedbaar). De belangrijkste afwijkingen op de out-of-pocket budgetten (beïnvloedbaar) worden hieronder toegelicht.

Programma Klimaat & Ruimte

De onderschrijding van het out-of-pocket budget is deels toe te schrijven aan een eerdere verhoging van dit budget met een bedrag van € 100.000. Dit naar aanleiding van de start van Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie en de verwachting dat de uitvoering van onder andere stresstests die in dit kader worden uitgevoerd zouden leiden tot extra kosten. In de praktijk blijkt dat een bijdrage voor de stresstesten tot op heden mee te vallen en hoeft het (verhoogde) budget niet volledig te worden benut. In de komende maanden wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor het onlangs gestarte programma Klimaat & Ruimte. Daarin wordt in beeld gebracht welke activiteiten, producten, plannen en ook kosten binnen de scope van dit programma vallen. De in het coalitieakkoord 2019-2023 bepaalde ambitie met betrekking tot klimaatadaptatie is één van de uitgangspunten voor het programma. Op basis van het plan van aanpak kan een scherpere begroting gemaakt worden van verwachte (out-of-pocket) kosten die wordt meegenomen in het Meerjarenperspectief 2021-2024.

Onderhoudsplan peilscheidingen (grondlichamen)

In de Programmabegroting 2019 en 2020 is € 50.000 per jaar gereserveerd voor het opstellen van een onderhoudsplan voor peilscheidingen (grondlichamen). Het opstellen van dit plan is vertraagd door (tijdelijke) uitval van een medewerker. De overdracht van dit dossier naar een ander collega of externe inhuur is niet effectief beoordeeld omdat deze langdurig zou moeten worden ingewerkt in verband met de gewenste kennis van peilscheidingen van ons gebied. Voorgesteld wordt om het voor 2019 gereserveerde budget van € 50.000 door te schuiven naar 2021.

Doorschuiven middelen 2019 naar 2020 (MJP2020-2023)

In het meerjarenperspectief 2020-2023 zijn de budgetten voor amoveren Klappolder (€ 60.000) en het vervangen van de meerpalen Ringvaartzijde (€ 75.000) doorgeschoven van 2019 naar 2020.

Baggeren

Voor het buitengewoon onderhoud van watergangen is de verwachting dat dit jaar onze financiële doelstelling gaan halen. Het budget voor 2019 is toereikend.

Renovatie kunstwerken 2019 (BIWA)

In 2019 staat gepland onder investeringsplan Renovatie kunstwerken € 300.000 gereserveerd voor het vernieuwen van netwerkveiligheid van de procesautomatisering (BIWA/BIO). Hiervoor zijn op hoofdlijnen drie maatregelen noodzakelijk:

1. vervangen van de routers/switches in onze objecten,
2. een upgrade van de Windows omgeving van de procesautomatisering en

3. het uitbreiden van de back-up mogelijkheden door het plaatsen van een extra server.

Met betrekking tot maatregel 1 en 3 zijn discussies met de leverancier gaande over de mogelijkheden waarop dit het beste kan worden uitgevoerd. Hierdoor is een vertraging in het project ontstaan. De tweede maatregel, het upgraden van de Windows-omgeving (voornamelijk arbeidskracht en niet zozeer software), is geraamd op € 90.000. Dit is geen investering en dient gefinancierd te worden uit de exploitatie. Dit bedrag is niet begroot maar binnen de lopende begroting is voldoende budget om deze uitgaven te financieren.

P3 Afvalwater

Programma 3 overschrijdt het budget met € 967.000. De grootste overschrijding wordt veroorzaakt door grensoverschrijdend afvalwater (€ 689.000). Door een tariefstijging van 6% bij Waterschap Hollandse Delta, vallen de kosten voor grensoverschrijdend afvalwater hoger uit. Ook de doorbelaste niet beïnvloedbare kosten vallen hoger uit (circa € 280.000).

P4 Wegenbeheer

Programma 4 heeft naar verwachting een overschrijding van € 254.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere niet beïnvloedbare doorbelaste personeelskosten, hogere afschrijvingslasten en hogere kosten Franse Kade in verband met teerhoudend asfalt.

P5 Omgeving en organisatie

Programma 5 kent een onderschrijding van circa € 1,5 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door ontvangen leges voor de A13/A16 in 2019 in plaats van 2018. De extra opbrengsten van circa € 1,5 mln. waren niet begroot in 2019. De overige relevante financiële afwijkingen binnen programma 5 worden hieronder toegelicht.

De Regionale Belastinggroep (RBG)

Dit jaar verwachten we een voordeel van circa € 80.000 vanuit de Regionale Belasting Groep (RBG). Het positieve exploitatieresultaat in 2018 van De RBG, was hoger dan geraamd. Dit voordeel wordt verrekend in 2019.

Dividend NWB

In 2019 is een bedrag van € 356.000 aan dividend uitgekeerd door de Nederlandse Waterschapsbank. Dit is een incidentele opbrengst die niet is begroot.

Doorberekende personele lasten, indirecte lasten en afschrijvingslasten

De doorberekende personele lasten vallen naar verwachting circa € 200.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere niet-gedekte inleenkosten en minder geactiveerde uren vanuit projecten. De afschrijvingslasten zullen waarschijnlijk € 65.000 hoger uitvallen dan begroot. Voornaamste reden is dat daarvan het project Verkiezingen 2019 reeds is afgesloten en geactiveerd terwijl de afschrijvingslasten pas vanaf 2020 in de begroting zitten. De indirecte kosten vallen € 87.000 hoger uit.

Ondersteunende producten

De geprognosticeerde overschrijding van de Ondersteunende producten komen uit op € 627.000. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder toegelicht

Doorberekende personele lasten

De doorberekende personele lasten vallen naar verwachting circa € 457.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt

door hogere niet-gedekte inleenkosten. De reden voor het inlenen komt onder andere door uitval van medewerkers, verloop van medewerkers, toenemende vraag naar audit en administratieve werkdruk (onder andere van de accountant, meer digitalisering en registratie) en inzet bij het verbetertraject van het proces planning en control. Een deel van de inleenkosten wordt veroorzaakt door het samenwerkingsverband financiële eenheid. De gemaakte kosten van de financiële eenheid wordt voor 80% vergoed door de hoogheemraadschappen Delfland en Rijnland.

I&A-samenwerking

De I&A-samenwerking zal in 2019 een overschrijding laten zien in de exploitatie uitgaven en een onderschrijding in aangevraagde kredieten. In het kader van duurzaam financieel beleid kiest het college van Rijnland ervoor om in 2019 minder kredieten aan te vragen en meer uitgaven direct via de exploitatiebegroting te laten lopen. Het gaat hier om uitgaven voor licenties en implementatiekosten voor uitbreiding van diverse software. Hierdoor verwachten we in 2019 circa € 400.000 hogere exploitatie uitgaven (waarvan door de verrekening met Schieland en de Krimpenerwaard € 290.000 voor rekening van Rijnland zal komen en € 110.000 voor rekening van HHSK zal komen) en € 600.000 minder kredietaanvragen. Dit zal ook in de kapitaalslasten tot uitdrukking komen en uiteindelijk zullen daardoor op lange termijn de rentelasten dalen en geven we per saldo minder geld uit. In lijn met deze ontwikkeling zullen ook in de begroting 2020 en de MJP 2020-2023 de bedragen voor kapitaalslasten en exploitatie uitgaven worden aangepast.

Het Waterschapshuis

Door de begrotingswijziging van Het Waterschapshuis zullen de kosten dit jaar waarschijnlijk hoger uitvallen dan begroot (circa € 200.000).

Omdat we over het jaar 2018 geld terugkrijgen (€ 75.000) komt de verwachte overschrijding per saldo uit op circa € 125.000. In het meerjarenperspectief van juni 2019 (MJP) is de begrotingswijziging van Het Waterschapshuis meegenomen.

Brandwerende maatregelen

Er moeten brandwerende voorzieningen aangebracht worden op verdieping twee tot met vier in het carrouselgedeelte van het kantoorgebouw aan de Maasboulevard. Het brandwerend maken wordt geraamd op € 30.000 en is niet begroot. Dit is noodzakelijk om veilig gebruik mogelijk te maken.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten vallen naar verwachting € 65.000 lager uit dan begroot.

Dekkingsmiddelen

We verwachten circa € 430.000 meer belastingopbrengsten dit jaar. Zie toelichting op pagina 27 bij waterschapsbelastingen.

De geprognostiseerde kosten per programma veroorzaken een overschrijding die waarschijnlijk leidt tot een begrotingsonrechtmatigheid. Voorgesteld wordt om de verwachte afwijkingen bij te stellen middels een begrotingswijziging.

4. Baten en lasten

In dit hoofdstuk worden de lasten en baten per hoofdkostensoort vergeleken met de ramingscijfers van de programmabegroting 2019. De cijfers in de kolom realisatie zijn de voorlopige lasten tot en met juni. Vervolgens worden de afwijkingen per hoofdkostensoort beknopt toegelicht.

Exploitatieresultaat

Het geprognostiseerde saldo van baten en lasten is circa € 4,3 mln. negatief. Dit betekent dat ten opzichte van de programma begroting het resultaat 2019 € 143.000 positiever uitkomt.

		Bedragen x € 1.000				
		PB2019	Realisatie	Prognose	Vershil prognose/budget	% Prognose/budget
Lasten	Rente en afschrijvingen	19.730	8.895	19.425	-305	98%
	Personeelslasten	29.754	15.598	31.508	1.754	106%
	Goederen en diensten van derden	46.825	17.834	47.749	924	102%
	Bijdragen aan derden	7.718	353	7.718	0	100%
	Toevoegingen voorzieningen	35		35	0	100%
Totaal Lasten		104.061	42.681	106.434	2.373	
Baten	Financiële baten	-1.207	-378	-1.563	-356	129%
	Personeelsbaten	-45	-13	-332	-287	738%
	Goederen en diensten aan derden	-3.043	-3.078	-4.543	-1.500	149%
	Bijdragen van derden	-1.395	-1.325	-1.395	0	100%
	Waterschapsbelasting	-88.856	-83.353	-89.285	-429	100%
	Interne verrekeningen	-5.108	-2.455	-5.052	56	99%
Totaal Baten		-99.654	-90.602	-102.169	-2.516	
Eindtotaal		4.407	-47.922	4.264	-143	

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken staat voor een voordeel in de kolom "Vershil prognoses/budget "

Hieronder volgt een beknopte toelichting op de afwijkingen binnen het resultaat per kosten- en opbrengstsoort.

Lasten

Rente en afschrijving (€ 305.000 voordeel)

De afschrijvingslasten zijn € 305.000 lager dan begroot omdat enkele projecten later worden gerealiseerd dan waarmee in de begroting was gerekend.

Personeelslasten (€ 1,8 mln. nadeel)

Bedragen x € 1.000			
Personele lasten 2019	Budget	Realisatie	Prognose
Loonkosten personeel	22.366	10.309	20.849
Sociale premies	4.889	2.758	4914
Opleidingen (overige personeelslasten)	581	312	647
Loonsom	27.846	13.380	26.410
Inhuur	948	1.721	4.138
Voormalig bestuur en personeel	225	149	225
Overige personele kosten	735	348	735
Subtotaal	1.908	2.218	5.098
Totaal Personele lasten	29.754	15.598	31.508

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

De totale personele lasten zullen naar verwachting circa € 1,8 miljoen. hoger zijn. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten voor inleen. In 2019 wordt voor circa € 4,1 miljoen ingehuurd. In 2019 is met name ingehuurd om tijdelijk openstaande vacatures te vervullen, vervanging van gedetacheerde medewerkers, vervanging bij zwangerschappen en langdurige zieken en extra capaciteit bij diverse projecten. Niet alle kosten voor inhuur worden dit jaar volledig gedekt

door de beschikbare vacatureruimte, personele baten of extra geactiveerde uren.

Goederen en diensten van derden (€ 924.000 nadeel)

Ten opzichte van de begroting zullen de totale kosten voor goederen en diensten aan derden € 924.000 hoger zijn. In dit bedrag zitten enkele voordelen verwerkt. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder toegelicht;

Voordelen

- Teruggave energiebelasting van de jaren 2013 t/m 2015 van circa € 250.000;
- Als gevolg van een positief jaarresultaat bij de RBG, wordt de bijdrage 2018 aan RBG gecorrigeerd en levert dit in 2019 een incidentele baat op van € 80.000;
- Teruggave van Het Waterschapshuis € 80.000 over de teveel betaalde bijdrage 2018;
- Circa € 175.000 niet benutte budgetten voor advies- en onderzoek;

Nadelen

- € 689.000 hogere zuiveringskosten voor grensoverschrijdend afvalwater als gevolg van verhoging zuiveringstarief bij Waterschap Hollandse Delta en meer afvalwater gezuiverd voor een bedrijf waardoor de totale kosten hoger uitvallen;
- Circa € 350.000 hogere energiekosten door een stijging van de energiebelasting en de energieprijis;
- Circa € 160.000 hogere kosten voor slibverwerking;
- De kosten 2019 aan Het Waterschapshuis zijn € 200.000 hoger;
- Voor de I&A-samenwerking zullen de kosten in 2019 circa € 110.000 hoger zijn.

Baten

Financiële baten (€ 356.000 voordeel)

In 2019 is een bedrag van € 356.000 aan dividend uitgekeerd door de Nederlandse Waterschapsbank.

Personeelsbaten (€ 287.000 voordeel)

Het hoogheemraadschap ontvangt opbrengsten voor het uitlenen van personeel en uitkeringen op grond van sociale wetten. De personeelsbaten zijn € 287.000 hoger dan begroot omdat in de begroting geen rekening is gehouden met eventuele verlengingen van detacheringen of nieuw te detacheren personeel. Deze baten zijn ter dekking voor inhuur ter vervanging van de gedetacheerde medewerkers.

Goederen en diensten aan derden (€ 1,5 miljoen voordeel)

Leges opbrengsten van € 1,5 miljoen voor A16 Rotterdam. Deze legesopbrengsten zijn in 2019 ontvangen.

Waterschapbelastingen (€ 429.000 voordeel)

De huidige verwachting is dat er over 2019 € 429.000 meer aan belastingopbrengsten zal worden opgehaald. Dit zit voor circa € 140.000 in de watersysteemheffing. Het aantal woonruimten is hoger dan geraamd waardoor er meer belasting wordt opgehaald bij de categorie ingezetenen. De belastingopbrengst zuiveringsheffing valt naar verwachting circa € 290.000 hoger uit. Grotendeels doordat het aantal vervuilingseenheden hoger is dan geraamd.

Interne verrekeningen (€ 56.000 nadeel)

De geactiveerde uren op projecten zal naar verwachting iets lager zijn, met als gevolg minder opbrengsten. Eén van de oorzaken is een urenverschuiving van project naar exploitatie. Steeds meer is er vanuit organisatie vraag naar inzet van projectleiders op complexe projecten

of processen die vanuit de exploitatie wordt bekostigd. Hierdoor worden minder uren “geactiveerd en leidt dit tot een nadeel ten opzichte van de begroting. Bovenstaande is met name van toepassing op de projectleiders in vaste dienst.

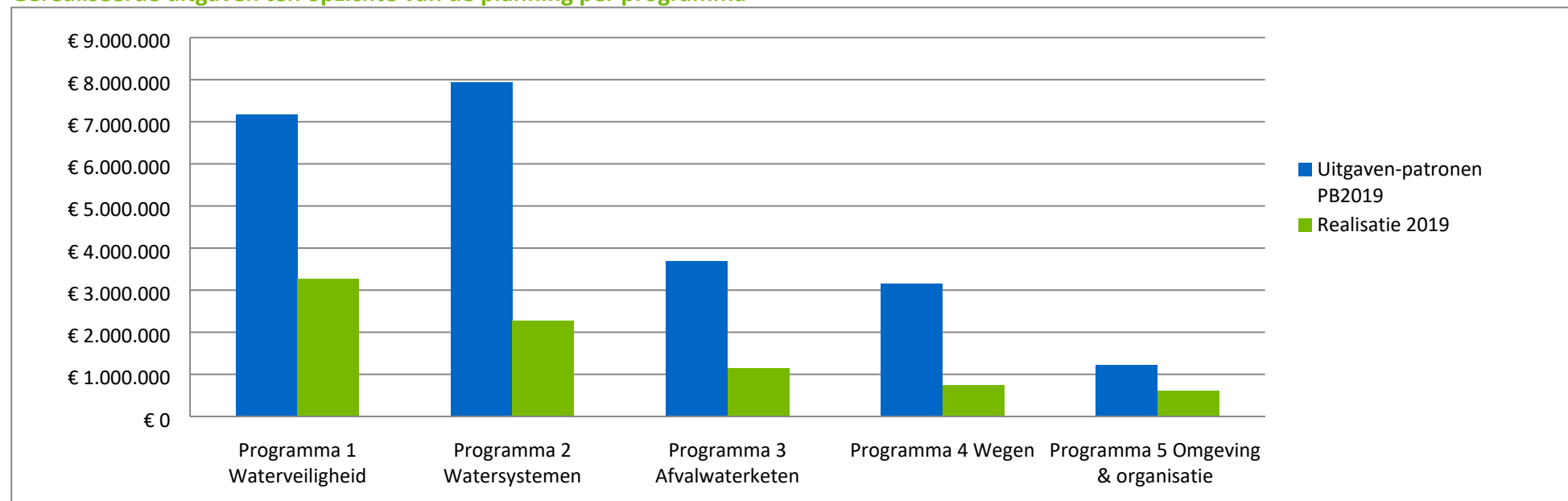
5. Toelichting investeringsprojecten

De investeringsprojecten van het hoogheemraadschap worden in het kader van projectbeheersing gemonitord met behulp van voortgangsrapportages. Ieder kwartaal rapporteert een projectleider de status van het project met behulp van de kenmerken geld, risico, organisatie, tijd, informatie en kwaliteit. Als het project volgens verwachting wordt uitgevoerd, krijgt het project de kleur groen. Indien er afwijkingen zijn, rapporteert de projectleider met de kleuren geel of rood en een toelichting op de afwijking.

Een belangrijke indicator om de voortgang van de projecten te beoordelen is het verschil tussen de geraamde uitgaven programmabegroting 2019 en de gerealiseerde uitgaven. In het eerste halfjaar 2019 is 35 % van de totale geprognosticeerde uitgaven voor 2019 gerealiseerd.

Het gaat dan om circa 156 projecten met een gezamenlijk geprognosticeerd uitgavenpatroon voor 2019 van € 23,1 miljoen. Hiervan is tot en met juni 2019 een bedrag van circa € 8 miljoen daadwerkelijk uitgegeven. In de bijlage is een overzicht van de verzamelkredieten opgenomen waarbij per programma een toelichting wordt gegeven op de verzamelkredieten.

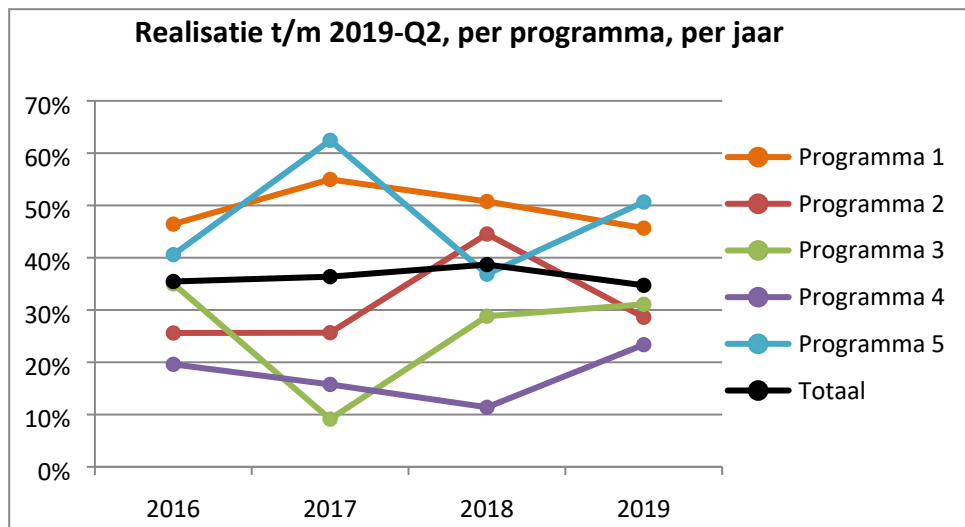
Gerealiseerde uitgaven ten opzichte van de planning per programma

Bedragen x € 1.000

	Uitgaven-patronen PB2019	Realisatie 2019	Realisatie % huidig jaar	Restant huidig jaar
Programma 1 Waterveiligheid	7.165	3.271	46%	3.893
Programma 2 Watersystemen	7.929	2.268	29%	5.661
Programma 3 Afvalwaterketen	3.686	1.146	31%	2.540
Programma 4 Wegen	3.150	736	23%	2.414
Programma 5 Omgeving & organisatie	1.209	613	51%	596
Totaal	23.139	8.034	35%	15.105

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Programma 1

De uitgaven zijn zoals eerder gerapporteerd conform prognose. De uitgave voor reconstructieprojecten regionale waterkeringen zijn mogelijk lager doordat in de regio veel klei beschikbaar was waardoor deze tegen lage kosten geleverd kon worden. Dit wordt gecompenseerd doordat het HWBP project Dijkversterking Krimpen 2e fase meer uitgaven in 2018 gehad heeft dan voorzien.

Programma 2

De realisatie van de investeringsuitgaven ten opzichte van de programmabegroting 2019 in de eerste 6 maanden bedraagt 29%. De verwachting is dat uitgavenpatroon 2019 daalt tot circa € 6,2 mln. Dit komt onder andere door bijgestelde raming in het meerjarenperspectief, nieuwe inzichten en verschuiven van de uitgaven naar 2020. De grootste verschuiving is de uitgaven van de uitvoeringskredieten Bleiswijks Zoom en gemaal Oostpolder. De verschuiving van de uitgaven komt door vertraging van beide projecten, welke reeds is gemeld in de maart VV.

Hierna worden enkele bijzonderheden van lopende projecten

Nazorg Verdoold

In januari 2017 heeft decharge van het project Verdoold plaatsgevonden, behoudens twee restpunten. Deze hardnekkige restpunten hebben voor veel vertraging en kosten gezorgd. Eén restpunt (technisch) is inmiddels nagenoeg afgerond. Ten aanzien van het andere restpunt is een claim ingediend. Er hebben veel gesprekken plaatsgevonden met de betrokken eigenaar maar er is geen nog overeenstemming gevonden. Het nazorgkrediet wordt mede door deze claim overschreden. De verwachting is dat de overschrijding aanzienlijk minder dan 10% van het nazorgkrediet zal zijn. Vanwege de gevoeligheid van dit dossier is het niet mogelijk om concrete bedragen te noemen.

Renovatie kunstwerken 2019 is € 300.000 (BIWA)

Dit onderdeel heeft een raakvlak met hetgeen eerder in het hoofdstuk 3 (kosten per programma) onder Netwerkveiligheid (BIWA/BIO) is vermeld.

In 2019 staat gepland onder investeringsplan renovatie kunstwerken € 300.000 gereserveerd voor het vernieuwen van netwerkveiligheid van de procesautomatisering (BIWA/BIO). Hiervoor zijn op hoofdlijnen drie maatregelen noodzakelijk.

1. vervangen van de routers/switches in onze objecten,
2. een upgrade van de Windows omgeving van de procesautomatisering en
3. het uitbreiden van de back-up mogelijkheden door het plaatsen van een extra server.

Met betrekking tot maatregelen 1 en 3 zijn discussies met de leverancier gaande over de mogelijkheden waarop dit het beste kan worden uitgevoerd. Hierdoor is een vertraging ontstaan. Er is voor deze maatregelen samen een investering van € 210.000 geraamd. De 2^e maatregel, het upgraden van de Windows-omgeving betreft (voornamelijk arbeidskracht en niet zozeer software. Hiervoor is € 90.000 aan geraamd. Dit is geen investering en dient gefinancierd te worden uit de exploitatie. Dit bedrag is niet begroot maar binnen de lopende begroting 2019 is voldoende budget om deze uitgaven te financieren.

Voorgesteld wordt om het investeringsplan BIWA van € 300.000 te verlagen naar circa € 210.000 en dit bedrag door te schuiven naar het jaarschijf 2020.

Programma 3

De realisatie van de investeringsuitgaven ten opzichte van de programmabegroting 2019 in de eerste 6 maanden bedraagt 31%. Voor 2019 is de verwachting dat voor een aantal projecten het uitgavenpatroon niet volledig gerealiseerd worden omdat de voorbereiding meer tijd vraagt (bellenbeluchting Kortenoord en Groenedijk en luchtbehandeling Kralingseveer) en het grootste deel van de uitgaven daarmee doorschuift naar 2020. Daar staan een aantal andere projecten tegenover waarvan de uitgaven van 2020 naar 2019 schuiven. De verwachting op basis van de bijgestelde uitgavenpatronen is dat de realisatie eind 2019 voor alle projecten van programma 3 uitkomt op circa 100 - 110%.

Programma 4

Het uitvoeringsprogramma Wegen en Bruggen ligt goed op schema. Voor twee wegen loopt de aanbesteding en vindt de realisatie in de zomer (Franse Kade) respectievelijk in het najaar (Schoonouwense

weg) plaats. De kosten voor de Franse kade zullen hoger (<10%) uitvallen dan het beschikbare budget. De verwachting is dat dit ruimschoots opgevangen kan worden door lagere kosten voor de Schoonouwenseweg.

Programma 5

Het percentage gerealiseerde uitgaven ligt op 51% van het in de programmabegroting 2019 begrote uitgavenpatroon. Het is de verwachting dat het begrote uitgavepatroon niet volledig wordt gerealiseerd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de verkiezingsbijdrage dit jaar aanzienlijk lager uitviel dan voorzien tijdens de Programmabegroting 2019.

TOP-projecten en programmakredieten

Naast de projecten met de hoogste geplande uitgaven bevat de lijst TOP-projecten ook (overige) projecten die worden beschouwd als risicovol, bestuurlijk belangrijk of omvangrijk (bijvoorbeeld weinig uitgaven in afgelopen jaar, maar wel een hoog gevoteerd krediet).

Anders dan in de vorige paragraaf waar het uitgavenpatroon van jaarschijf 2019 is geanalyseerd worden de financiën van de TOP-projecten beschouwd over de gehele projectduur.

Naast de TOP-projecten worden er ook programmakredieten onderscheiden. Het gaat daarbij om een cluster van een groot aantal afzonderlijke projecten, gericht op een gemeenschappelijk doel. De keuze voor deze activiteiten en projecten kan later en gespreid in de loop van de jaren plaatsvinden.

TOP-Projecten

Dijkversterking Gouderak-Ouderkerk (KIJK)

Verkenningfase

Gevoteerd krediet	16.270.000
Prognose	16.270.000
Uitgaven t/m 31-12-2018	11.458.222
Uitgaven 2019	1.321.353

Planuitwerkingsfase

Gevoteerd krediet	2.500.000
Prognose	2.500.000
Uitgaven t/m 31-12-2018	-
Uitgaven 2019	-

Algemene voortgang

Werkversie projectcontract is gereed. Deze is door de opdrachtgevers vrijgegeven voor externe review conform planning. Op 14 juni is de aanbesteding voor zowel de planuitwerking als de realisatie gestart door publicatie op Tendered. De eerste marktinformatie bijeenkomst heeft op 21 juni plaats gevonden. De Verkenningfase is per 1 juli afgesloten. Als gevolg van een afspraak met de opdrachtgevers zal een administratieve herverdeling van de kosten tussen verkenning en planuitwerking worden doorgevoerd.

Themista praktijkinstallatie

Gevoteerd krediet	5.900.000
Prognose	5.900.000
Uitgaven t/m 31-12-2018	3.330.181
Uitgaven 2019	602.339

Algemene voortgang

In de VV van 28 november 2018 is een aanvullend krediet gevoteerd. Het totaal krediet komt hiermee uit op € 5.900.000. Hierop volgend is op 29 november door Royal Haskoning DHV opdracht verleend aan de onderaannemers. De realisatie van Themista is mogelijk binnen de vastgestelde scope. Oplevering van de installatie wordt voorzien in het eerste kwartaal 2020. Hierna volgt een periode van ingebruikstelling en optimalisatie. Met de verstrekker van zowel de LIFE+- als de DEI-subsidie (Demonstratie Energie Innovatie), zijn afspraken gemaakt over de financiële afronding van het project, de deadline hiervoor is juni 2020. LIFE+ is een subsidieprogramma van de Europese Unie. Met als doel om innovatieve projecten te ondersteunen die passen in het Europese natuur-, milieu- en klimaatbeleid.

In maart 2019 is een SDE subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) aangevraagd, voorzien wordt dat rond de zomer uitsluitsel volgt over de mogelijke toekenning.

Programmakredieten

Programma watergebiedsplan Krimpenerwaard

Gevoteerd krediet	17.600.000
Prognose	17.600.000
Uitgaven t/m 31-12-2018	8.167.222
Uitgaven 2019	120.066

Algemene voortgang

De vaststelling van de afgeronde projecten t/m 2018 binnen het programma Watergebiedsplan Krimpenerwaard (WGPK), en de afrekening van de subsidie daarover, is naar de provincie Zuid-Holland (PZH) gestuurd.

Met PZH is overeen gekomen 71,58 % subsidie (€ 5.846.933) toe te kennen over de gerealiseerde maatregelen.

Het enige nog lopende project in WGPK is gemaal Achterbroek. Geïntegreerd in dit project worden tevens enkele wegbruggen en landbouwbruggen gerealiseerd om bestaande knelpunten op te heffen. Hiervoor is in oktober 2018 een POP3-subsidie aangevraagd. PZH heeft deze aanvraag met positief advies doorgestuurd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De beschikking werd mei 2019 verwacht maar laat nog steeds op zich wachten. In de 2^e helft van 2019 is er overleg met het programmabureau Veenweide en PZH over verdere te realiseren maatregelen en de governance daarvan.

Kaderrichtlijn Water 2016 - 2021

Gevoteerd krediet	6.731.087
Prognose	6.699.776
Uitgaven t/m 31-12-2018	1.165.868
Uitgaven 2019	173.317

Algemene voortgang

Eind 2015 is het Kaderrichtlijn Water (KRW) -programma 2016-2021 vastgesteld. Verschillende onderdelen zijn al uitgevoerd of zijn opgepakt om uitgewerkt te worden. Over het algemeen loopt de uitvoering volgens plan.

Eind 2017 is er, in aanvulling op het oorspronkelijke KRW programma, een POP3-subsidie toegekend voor het project "De inlaten Krimpenerwaard". Voor dit project is van de provincie een subsidie verkregen van 3,8 mln. euro. Bij de uitvoering van dit project wordt gelijk invulling gegeven aan de maatregel het vispasseerbaar maken van gemaal Krimpenerwaard zoals die in het KRW-plan 2016-2021 is opgenomen.

De uitvoering van de subsidieregeling natuurvriendelijke oevers, die in ingesteld voor de periode 2016-2021 loopt conform afspraak.

De Waterharmonica Berkenwoude is aangelegd en de beplanting is aangebracht, in de tijd moet de vegetatie aanslaan en zich ontwikkelen. Op 15 maart 2019 is de waterharmonica feestelijk geopend. Administratief wordt dit project in de loop van 2019 afgerond.

De voorbereiding voor het Integrale Plan Bleiswijkse Zoom loopt voorspoedig. Met Sportvisserij Zuidwest Nederland zijn afspraken gemaakt over het visplan en hun bestuur kan zich verenigen met de maatregel die ten aanzien van de visstand wordt uitgevoerd. Het hoogheemraadschap is nog steeds in afwachting van de beschikking over de in oktober 2018 ingediende subsidie aanvraag voor dit project. De volgende stap is de aanbesteding van het project.

De aanbesteding van de inrichting oevers Rotte is gerealiseerd en er is gegund. Er is een startgemaakt met de engineering. Start uitvoering is gepland op 1 oktober 2019, oplevering uiterlijk 1 april 2020. Het risico dat er was op een mogelijke overschrijding van het krediet is komen te vervallen. Uit de nationale aanbesteding zijn inschrijvingen ontvangen die binnen het beschikbare krediet vallen waardoor het gehele project kan worden uitgevoerd

Zuidplaspolder	
Gevoteerd krediet	3.029.000
Prognose	3.029.000
Uitgaven t/m 31-12-2018	583.862
Uitgaven 2019	64.096

Algemene voortgang

In het najaar van 2018 is het programma Zuidplaspolder herijkt (VV 03-10-2018), deze herijking is de basis van het nieuwe programma. De projecten Spoorsloot, besturing gemalen tweede Blok en Bierhoogt zijn inmiddels afgerond. Het project Watersysteemoptimalisatie Moordrechtboog is naar verwachting eind 2019 gereed. Van alle andere projecten wordt in de tweede helft van 2019 een interne projectopdracht opgesteld, projectleiders aangewezen en begonnen met de voorbereiding voor realisatie in 2020 en 2021.

6. Begrotingswijzigingen

De over- en onderschrijdingen die in hoofdstuk 3 zijn toegelicht, leiden tot de onderstaande begrotingswijziging.

Kosten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	PB 2019	wijziging	Begroting na wijziging	Begrotingswijziging in %
P1 - Waterveiligheid	14.182	384	14.566	2,7%
P2 - Watersystemen	27.850	182	28.032	0,7%
P3 - Afvalwaterketen	34.873	967	35.840	2,8%
P4 - Wegenbeheer	3.880	254	4.134	6,6%
P5 - Omgeving & Organisatie	12.478	-1.501	10.977	-12,0%
Subtotaal	93.263	286	93.549	0,3%
<i>Waarvan ondersteunende producten</i>	<i>17.615</i>	<i>627</i>	<i>18.242</i>	<i>3,6%</i>
Dekkingsmiddelen en saldo	-88.856	-429	-89.285	0,5%
Totaal	4.407	-143	4.264	-3,2%

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij de baten staat voor inkomsten

Baten en lasten

Bedragen x € 1.000

		PB2019	Wijziging	Begroting na wijziging	Begrotingswijziging in %
Lasten	Rente en afschrijvingen	19.730	-305	19.425	-1,5%
	Personeelslasten	29.754	1.754	31.508	5,9%
	Goederen en diensten van derden	46.825	924	47.749	2,0%
	Bijdragen aan derden	7.718	0	7.718	0,0%
	Toevoegingen voorzieningen	35	0	35	0,0%
Totaal Lasten		104.061	2.373	106.434	2,3%
Baten	Financiële baten	-1.207	-356	-1.563	29,5%
	Personeelsbaten	-45	-287	-332	638,1%
	Goederen en diensten aan derden	-3.043	-1.500	-4.543	49,3%
	Bijdragen van derden	-1.395	0	-1.395	0,0%
	Waterschapsbelasting	-88.856	-429	-89.285	0,5%
	Interne verrekeningen	-5.108	56	-5.052	-1,1%
Totaal Baten		-99.654	-2.516	-102.169	2,5%
Eindtotaal		4.407	-143	4.264	-3,2%

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

Het minteken bij restant staat voor een tekort ten opzichte van de begroting

Het minteken bij de realisatie baten staat voor inkomsten

Bijlage 1: Rapportage gedelegeerde bevoegdheden

Het Algemeen Delegatiebesluit 2005 draagt een aantal bevoegdheden van de verenigde vergadering over aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Eén van de voorwaarden voor de uitoefening van de bevoegdheden op basis van dit besluit is dat er wordt gerapporteerd over de genomen besluiten.

Naast wat in het Algemeen Delegatiebesluit is geregeld, zijn er nog andere bevoegdheden door de verenigde vergadering aan het college gedelegeerd/gemandateerd.

Van delegatie is sprake als een bestuursorgaan zijn bevoegdheid tot het nemen van een besluit overdraagt aan een ander orgaan. Van mandaat is sprake als een orgaan of een persoon gemachtigd wordt om namens het bevoegde bestuursorgaan een besluit te nemen. Hieronder vindt u een overzicht van besluiten die in de eerste helft van 2019 door het college zijn genomen.

	Gedelegeerde bevoegdheid	Aantal
a.	1) het indienen van bezwaar 2) het instellen van beroep 3) het voeren van rechtsgedingen zowel in eerste aanleg als in hoger beroep en in cassatie 4) het berusten in tegen het hoogheemraadschap ingestelde rechtsvorderingen	1) 0 2) 0 3) 4 4) 0
b.	het treffen van dadingen en het opdragen van geschillenbeslechting aan scheidslieden	Twee schikkingen
c.	het aangaan van geldleningen met een looptijd van ten hoogste één jaar ter voorziening in de behoefte aan kasgeld tot het bedrag dat in het hoofdstuk financiering van de programmabegroting van het betreffende begrotingsjaar wordt vastgesteld als kasgeldlimiet, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden. Hiertoe behoort in ieder geval de voorwaarde dat de duur van een incidentele overschrijding van de kasgeldlimiet beperkt is tot maximaal twee aaneengesloten kwartalen	In het afgelopen half jaar zijn in totaal 5 kasgeldleningen van totaal € 38 miljoen afgesloten voor een gemiddelde leningsduur van 2 maanden. De financieringsbehoefte wordt momenteel ingevuld met kasgeldleningen omdat de rente negatief is. Dit lever HHSK geld op.

d.	het aangaan van vaste geldleningen ter voorziening in de financieringsbehoefte, welke door de verenigde vergadering in de treasury paragraaf in de nota van toelichting bij de begroting wordt vastgesteld, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet financiering decentrale overheden	Geen
e.	het houden van alle aanbestedingen voor uit te voeren werken, leveringen en diensten	Er zijn vijf Europese aanbestedingen (zowel Diensten als Leveringen) in afgerond. Naast Europese aanbestedingen vinden meervoudig onderhandse en enkelvoudige aanbestedingen plaats. Deze aanbestedingen worden op een centrale plaats geregistreerd. Het college heeft het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017/2018 vastgesteld dat is gebaseerd op een model van de Unie van Waterschappen. De Algemene Waterschaps- voorwaarden voor de leveringen (AWIV 2018), diensten (AWVODI 2018) en ICT (AWBIT 2018) zijn in 2018 vastgesteld.
f.	oninbaar verklaring van vorderingen op huurders/pachters/gebruikers van eigendommen van het hoogheemraadschap	0
g.	te beschikken over de begrotingsposten onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven ad € 100.000 is met ingang van 2014 afgeschaft.
h.	1) het kopen, ruilen, vervreemden of bezwaren van onroerende zaken tot een bedrag van € 250.000 per transactie; 2) het in spoedeisende gevallen kopen van grond en daarop aanwezige opstallen zonder limiet ten behoeve van uitvoering van waterhuishoudkundige maatregelen	1
i.	het aanvaarden van erfstellingen, legaten of schenkingen voor zover hieraan geen bezwarende voorwaarden zijn verbonden	0
j.	het vaststellen en uitwerken van regelingen van rechtspositionele aard waarover in het centraal arbeidsvoorwaardenoverleg waterschap personeel overeenstemming is bereikt	0

k.	het afhandelen van verzoeken om nadeelcompensatie die zijn ingediend op basis van de Waterwet tot een bedrag van € 250.000	0
l.	het uitvoeren van de Wet op de Ondernemingsraden, waaronder mede begrepen wordt het nemen van een mandaatbesluit tot aanwijzing van de bestuurder	0
m.	het nemen van verkeersbesluiten van tijdelijke aard	30
n.	het verlenen van ontheffingen op grond van artikel 87 van het RVV (1990)	74
o.	het indienen van zienswijzen over de (ontwerp-)begroting als bedoeld in artikelen 50g, 68, 81 en 91 van de wet gemeenschappelijke regelingen	1 (Het Waterschapshuis)
p.	Het nemen van een verkeersbesluit zoals bedoeld in artikel 18 van de Wegenverkeerswet 1994, onder de voorwaarde dat de procedure zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij het nemen van een verkeersbesluit zal worden gevolgd.	0

	Gemandateerde bevoegdheid	
	Het vaststellen van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, met dien verstande dat het college geen gebruik zal maken van de gemandateerde bevoegdheid: - indien het de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering betreft en/of de projectprocedure van artikel 5.5 van de Waterwet van toepassing is; - indien de uitoefening van de bevoegdheid grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties heeft of vermoedelijk zal krijgen	0

Bijlage 2: Overzicht maatregelen programmabegroting 2019

Programma 1

		Q2
1.1 Ambitie: Vergroten van de waterveiligheid		
1.	Doel: We vergroten de waterveiligheid door de kans op een doorbraak en overloop van de waterkeringen te verkleinen	
1.1	Dijkversterking Krachtige IJsseldijk Krimpenerwaard (KIJK): Starten met Planuitwerkingsfase en sluiten contract planuitwerkings- en realisatiefase;	
1.2	Projectoverstijgende Verkenning Voorlanden(POV): overdracht van de handreiking Voorland.	
2.	Doel: We vergroten de waterveiligheid door meer en betere afstemming in de ruimtelijke ordening;	
2.1	Het maken van afspraken met de gemeente voor de waterkeringen rondom het DWL terrein, polder de Esch en het Rivium terrein;	
2.2	Uitwerking provinciale project voorlandkeringen in afstemming met de gemeente;	
2.3	Deelname aan en advisering in de projecten in het kader van het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden o.a. kaders t.b.v. handelingsperspectief buitendijkse gebieden en meerlaagsveiligheid.	
3.	Doel: We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.	
3.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd;	
3.2	Het implementeren van planmatig beheer en onderhoud;	
3.3	Het vervaardigen van een digitaal terrein model van de waterkeringen door middel van laseraltimetrie.	

1.2 Ambitie: Continue zorg voor de waterkeringen		
4.	Doel: We hebben een actueel en compleet beeld van de toestand van de waterkeringen en de kunstwerken;	
4.1	Het actualiseren van de leggers zoals voor de secundaire waterkeringen en de overige waterkeringen;	
4.2	Het implementeren van planmatig beheer en onderhoud;	
4.3	Het vervaardigen van een digitaal terrein model van de waterkeringen door middel van laseraltimetrie.	
5.	Doel: We voldoen aan de landelijke eisen voor inspectie van de primaire waterkeringen (Zorgplicht);	
5.1	Opstellen veiligheidsrapportage in het kader van de zorgplicht;	
5.2	Implementeren aanbevelingen audit Zorgplicht.	
6.	Doel: We hebben uiterlijk in 2023 inzicht verkregen in de mate waarin de dijken en kades aan de nieuwe landelijke en de provinciale normen voldoen;	
6.1	Bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium (WBI);	
6.2	Wettelijke beoordeling primaire waterkeringen;	
6.3	Wettelijke toetsing regionale waterkeringen (boezemkaden);	
6.4	Initiëren grondonderzoek primaire- en regionale waterkeringen beoordeling t.b.v. de dijk langs de Lek.	
7.	Doel: We beheren de waterkeringen en kunstwerken efficiënt en effectief, op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen.	
7.1	Het onderhoud van de waterkeringen geschiedt conform de bestaande onderhoudsprogramma's. In 2019 zal onderhoud aan 13 km dijkvakken worden uitgevoerd.	
7.2	Aandacht voor saneren van langer bestaande, niet urgente overtredingssituaties.	

1.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen		
8.	Doel: We zorgen voor een soepel verloop van onderhoud aan de waterkeringen en beperken de hinder voor de omgeving	
8.1	Vaststellen uitvoeringsplan Toezicht en Handhaving.	
9.	Doel: We staan medegebruik van waterkeringen toe, waar mogelijk en gewenst;	
9.1	Afronding van de beleidsregel primaire waterkeringen	
9.2	Actualiseren beleidsregels/algemene regels	
10.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.	
10.1	Vast te stellen leggers, beleidsregels en algemene regels worden via de website voor derden beschikbaar gesteld.	

Programma 2

		Q2
2.1 Ambitie: Optimaal en transparant watersysteembeheer		
11.	Doel: We houden het gebied bewoonbaar en bruikbaar, voorzien in de waterbehoefte en bevorderen de waterkwaliteit door een afgewogen en energie-efficiënt peilregime;	
11.1	Vaststellen van het peilbesluit Polder Prins Alexander;	
11.2	Vaststellen van het peilbesluit Polder Capelle;	
11.3	Bepalen waterbeschikbaarheid in twee deelgebieden (conform Visie Watervoorziening).	
12.	Doel: We beheren de watergangen en kunstwerken efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen;	
12.1	Uitvoeren dagelijks onderhoud watergangen : 1. Actualiseren van de Ecokleurenkoers en deze publiceren via een publieksvriendelijke kaart op de website; 2. Opstellen gezamenlijk onderhoudsplan water en oevers met de gemeente Rotterdam en in uitvoering brengen via een gezamenlijke aanbesteding; 3. Implementeren van applicaties voor toezicht en inspectie van uitgevoerd dagelijks onderhoud in opdracht van het hoogheemraadschap.	

12.2	Uitvoeren buitengewoon onderhoud watergangen: In 2019 zal in circa 90 km. watergang buitengewoon onderhoud worden uitgevoerd. Hierbij komt naar verwachting circa 130.000 m3 baggerspecie vrij.	
12.3	We voeren onder andere de volgende activiteiten uit ten behoeve van de implementatie van de Visie onderhoud watergangen;	
12.3.1	Opstellen kader voor omgang met onderhoud- en maatwerkplannen;	
12.3.2	Opstellen perspectief op de gebiedsgerichte toepassing van integrale controle als nieuwe toezichtsvorm.	
12.4	Renoveren of vervangen kunstwerken zoals; Start met renovatie van gemaal Groene Balkon; Start met renovatie van gemaal Broekweg; Afronden van het vervangen van de elektromotor van het gemaal Schilthuis Afronden van de renovatie van het gemaal Boezemland Afronden van de renovatie van de vacuuminstallatie in gemaal Abraham Kroes Voorbereiden van de vervanging van gemaal Oostpolder Voorbereiden en starten met het grootonderhoud aan de peilscheiding Vlietkade	
12.5	Vaststellen van de uitgangspunten voor de nieuwe legger.	
12.6	Uitvoeren meetplan project Inzicht in Baggeraanwas	
12.7	We verkennen de kansen van duurzame energie ontwikkelingen in ons watersysteem	
13.	Doel We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.	
13.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd.	
13.2	Voor de bestrijding van incidenten en calamiteiten implementeren we een nieuw opleiden, trainen en oefenen (OTO) plan.	
13.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.	

2.2 Ambitie: Via een gebiedsgerichte aanpak van wateropgaven naar oplossingen

14.	Doel: We weten wat de knelpunten zijn voor zowel waterkwaliteit, waterkwantiteit en grondwater in het gebied;	
14.1	Uitvoeren watersysteemanalyse van de Zuidplaspolder;	
14.2	We voeren samen met gemeenten klimaatstresstests uit in het kader van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.	

15.	Doel: We integreren water in ruimtelijke en beleidsplannen zodat het volwaardig wordt meegenomen en waar nodig sturend is;	
15.1	We werken samen met Provincie Zuid-Holland en de gemeente Zuidplas aan de vermindering van de problematiek van het Restveengebied Zuidplaspolder;	
15.2	We adviseren bij vraagstukken voor herinrichting in de Zuidplaspolder (o.a. Rode en Groene Waterparel);	
15.3	We denken mee en adviseren bij het project Rivier als Getijdepark;	
15.4	We werken met de gemeente Rotterdam mee aan de uitvoering van het Programma Rivieroevers (Binnenrotte);	
15.5	We werken als partner mee aan het project Integrale Oplossing Leuvehaven;	
15.6	We leveren inbreng in de aanleg van de Rijksweg A16;	
15.7	We leveren inbreng in de voorbereiding van de verbreding van de Rijksweg A20 Gouda- Nieuwerkerk a/d IJssel;	
15.8	We leveren inbreng in het proces van ontwikkeling van omgevingsvisies van het Rijk, de provincie en gemeenten.	
16.	Doel: We voorkomen zo veel mogelijk wateroverlast en beperken schade;	
16.1	In het kader van het programma Wateroverlastopgave Rotterdam voeren we de volgende maatregelen uit: 1. Voorbereiden en starten met de uitvoering van de (deel)projecten in kader van Klimaatbestendige Agniesebuurt (SPONGE); 2. Voorbereiden en starten met de realisatie van het project Essenburgpark; 3. Herinrichting van de Robert Fruinstraat (Waterbestendige straat); 4. Herinrichting Coolsingel; 5. Urban Waterbuffer Het Nieuwe Instituut (Museumpark); 6. Binnenstedelijke Rotte: deelprojecten Linker Rottekade, Crooswijkse Bocht en Leuvekolk 7. Herinrichting Koningsveldeplein; 8. Duurzaam Schouwburgplein (Seven Square Endeavour) – Groenblauw dak De Doelen.	
16.2	In het kader van het uitvoeringsprogramma Zuidplaspolder voeren we de volgende maatregelen uit: 1. Voorbereiden en uitvoeren lokale watersysteemoptimalisatie nabij de Moordrechtboog; 2. Voorbereiden en plaatsen automatische stuw in peilgebied GPG-836 (Noordelijke Dwarsweg); 3. Voorbereiden realisatie inlaat West-Ringdijk -> peilgebied GPG 891 4. Het vervangen van de eerste stuwen en duikers in het hoofdwatersysteem	
16.3	Voorbereiden verbetering afvoer Polder Zestienhoven (gemaal Achterdijk)	
17.	Doel: We verbeteren de waterkwaliteit van de KRW-waterlichamen;	
17.1	We werken aan de uitvoering van het programma Kaderrichtlijn Water (KRW) 2016-2021, waaronder de volgende maatregelen: 1. Toekennen van subsidies voor de realisatie van natuurvriendelijke oevers door derden; 2. Voorbereiden van de realisatie van de oeverinrichting Rotte; 3. Voorbereiden van de realisatie van het Integraal plan Bleiswijkse Zoom.	

17.2	We leveren onze bijdrage aan de maatregelen van het integraal plan Kralingse Plas	
17.3	Voorbereiding van het 3e KRW-plan 2022-2027	
18.	Doel: We houden de waterkwaliteit ten minste op het huidige niveau en verbeteren deze waar mogelijk;	
18.1	We participeren in de landelijke en provinciale ontwikkeling voor het afleiden van doelen overige wateren.	
18.2	We dragen met advies en financiële middelen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit in stedelijk gebied.	
18.3	Voorbereiden en starten met de realisatie van de inlaten Kromme Geer en Zijde en Krimpen a/d IJssel en het vispasseerbaar maken van het gemaal Krimpenerwaard (POP3 maatregelen).	
19.	Doel: We realiseren een duurzaam, robuust en kosteneffectief watersysteem in de Krimpenerwaard, gericht op de functies in het gebied, zoals agrarisch gebruik en in het bijzonder nieuwe natuur.	
19.1	We werken mee aan de uitvoering van de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard; 1. Voorbereiden van de realisatie van het nieuwe gemaal Achterbroek; 2. Starten met de voorbereiding en waar mogelijk de uitvoering van de overige (watersysteem) maatregelen.	

2.3 Ambitie: De omgeving centraal stellen		
20.	Doel: We staan open voor meervoudig gebruik van het watersysteem door burgers en bedrijven, waar mogelijk;	
20.1	We betrekken het medegebruik bij de afwegingen die we maken en werken de uitgangspunten waar nodig verder uit in beleid en regelgeving.	
21.	Doel: We voeren het vaarwegbeheer uit voor enkele regionale vaarwegen;	
21.1	We voeren de taken en maatregelen uit als overeengekomen met de provincie.	
22.	Doel: We hebben actueel inzicht in de toestand van de aangewezen zwemwateren en leveren onze bijdrage aan veilig zwemwater;	
22.1	We monitoren de zwemwaterkwaliteit gedurende het zwemseizoen (1 mei tot 1 oktober) en we delen de data met de provincie Zuid-Holland via het zwemwaterportaal. (www.zwemwater.nl).	
22.2	In samenwerking met Staatsbosbeheer werken we in het kader van het programma Kwaliteitsimpuls Krimpenerhout van de Groenalliantie aan de verbetering van de waterkwaliteit van de zwemplas Krimpenerhout.	
23.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.	
23.1	Opstellen van de beleidsuitwerking Inrichting Watersystemen.	
23.2	Opstellen van exotenbeleid.	

Programma 3

		Q2
3.1 Ambitie: Doelmatige, doeltreffende en robuuste systemen voor afvalwaterverwerking		
24.	Doel: we waarborgen de kwaliteit van het effluent van de awzi's en voldoen altijd aan de wettelijke eisen	
24.1	Controle audit kwaliteitsmanagementsysteem certificering AWK;	
24.2	Start vervanging online meetapparatuur;	
24.3	Onderzoeken problematiek belasting zuiveringseenheid Kortenoord (o.a. naar discrepantie tussen gemeten en geheven ve's).	
25.	Doel: we beheren de zuiveringskringen efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen	
25.1	Voorbereiden mogelijke maatregelen aanpassingen ontvangstwerk awzi Kralingseveer;	
25.2	Afronden aanpassing polymeer doseerinstallatie awzi Kralingseveer;	
25.3	Voorbereiden diverse renovaties awzi KV en opstellen planning en projectbegroting;	
25.4	Bijdrage aan Capelle aan den IJssel renovatie rioleindemaal Rivium;	
25.5	Bijdrage aan gemeente Rotterdam renovatie rioleindemalen;	
25.6	Bijdrage aan afkoppelen verhard oppervlak gemeente Lansingerland;	
25.7	Uitvoering onderzoek en maatregelen voor waarborgen gasveiligheid op Kralingseveer;	
25.8	Door ontwikkelen assetmanagement binnen het hoogheemraadschap brede programma assetmanagement;	
25.9	Uitvoeren van een discrepantieonderzoek naar verschillen tussen influentbelasting van AWZI's en inkomsten vanuit de zuiveringsheffing.	
26.	Doel: we benutten informatietechnologie en procesautomatisering optimaal voor een stabiel zuiveringsproces en betere prestaties	
26.1	Uitvoeren van BIWA maatregelen m.b.t. fysieke beveiliging en procesautomatisering;	
26.2	Door ontwikkelen informatiesystemen Z-info en Ultimo;	
26.3	Onderzoek naar en implementatie van nieuwe automatiseringsoplossingen en analyse- en optimalisatietools.	
27.	Doel: we voldoen met de transport- en zuiveringssystemen voor 100% aan de afspraken in de afvalwaterakkoorden	
27.1	Opstellen afvalwaterakkoorden gemeente Capelle a/d IJssel, zuiveringskring Kralingseveer en Groenedijk.	
27.2	Opstellen afvalwaterakkoorden gemeente Krimpenerwaard, zuiveringskringen Bergambacht, Ammerstol, Berkenwoude, Haastrecht en Stolwijk.	
28.	Doel: we treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving	

28.1	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd;	
28.2	Voor de bestrijding van incidenten en calamiteiten implementeren we een nieuw opleiden, trainen en oefenen (OTO) plan;	
28.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.	
29.	Doel: we zijn open en transparant en stellen ons beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden	
29.1	Aanleveren alle benodigde gegevens over het transport en zuiveringsproces aan: - onze samenwerkingspartners in de keten; - het bevoegd gezag; - ten behoeve van diverse landelijke monitoren."	
29.2	Meer doen met data. Toepassen webservice Z-Info in diverse digitale communicatietoepassingen;	
29.3	Oplevering jaarlijkse monitoring Energie (MJA-3 en Klimaatmonitor);	
29.4	Aanleveren gegevens ten behoeve van de landelijke bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer 2018.	

3.2 Ambitie: Samenwerking en innovatie voor een duurzame en klimaatbestendige afvalwaterketen

30.	Doel: we bundelen de krachten met waterschappen, gemeenten en drinkwaterbedrijven om zodoende een samenhangend en doelmatig werkend (afval)waterketensysteem te realiseren en daarnaast samen de efficiency-doelstellingen uit het Bestuursakkoord Water	
30.1	Uitvoeren Verkenning OAS (Optimaliseren Afvalwater Systeem) awzi's Bergambacht, Ammerstol, Berkenwoude, Stolwijk en Haastrecht;	
30.2	Afronden Regionale Studie Fase 3 RoSA (Rotterdamse Samenwerking Afvalwaterketen).	
31.	Doel: we voldoen aan het Klimaatakkoord 2010-2020 door de energie efficiëntie van de zuiveringskringen jaarlijks met 2% te vergroten en in 2020 minimaal 40% van de energiebehoefte uit eigen duurzame opwekking te halen	
31.1	Realisatie van de installatie Themista op de awzi Kralingseveer. Oplevering in 2020;	
31.2	Start renovatie en aanpassing luchtbehandeling awzi Kralingseveer;	
31.3	Start realisatie bellenbeluchting Groenedijk;	
31.4	Start realisatie bellenbeluchting Kortenoord;	
31.5	Voorbereiden productie duurzame energie op diverse locaties;	
31.6	Uitwerking deelname Regionale Energie Strategie (RES) Midden-Holland / Capelle ad IJssel / Rotterdam-Den Haag.	
32.	Doel: we winnen nuttige grondstoffen terug uit het afvalwater, zoals fosfaat	
32.1	Mogelijkheden zoetwaterfabriek Kortenoord. Start systeemkeuze onderzoek naar technologieën/technieken en kosten. Afronding in 2020;	
32.2	Start onderzoek naar grondstoffenterugwinning op awzi Kralingseveer;	

32.3	Voortzetting onderzoek NEREUS terugwinnen energie, grondstoffen en water. Evides trekt, het hoogheemraadschap is observer. Is meerjarig onderzoek, loopt tot 2021.	
------	--	--

3.3 Schoner water door vermindering van emissies

33.	Doel: we minimaliseren, in samenwerking met andere waterschappen, gemeenten en sectororganisaties, de emissies van stoffen aan de bron, zodat deze geen beperkende factor meer vormen voor het bereiken van chemische en ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen	
33.1	Voorzetting uitvoering project Emissieloze kas, waarbij wordt nagegaan in hoeverre het project een extra impuls nodig heeft om het doel 'glastuinbouw emissieloos in 2027' te halen;	
33.2	Uitvoering Duurzaam Agrarisch Waterbeheer (DAW) Krimpenerwaard met melkveehouders in de Krimpenerwaard;	
33.3	Overleg over het aanwijzen van een visloodvrije plas in samenwerking met een hengelsportvereniging;	
33.4	Uitvoeren gebiedsgerichte controles door Toezicht en handhaving ter ondersteuning van het project Emissieloze kas.	
34.	Doel: we onderzoeken samen met andere partijen de mogelijkheden om de belasting van het oppervlaktewater door stoffen die risico's kunnen vormen voor het watersysteem en gebruikers, zoals gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten en microplastics te verminderen	
34.1	Onderzoek organische micro's en geneesmiddelen awzi Kortenoord in influent en effluent;	
34.2	Onderzoek naar een effectieve inzet van de Nitraat-app in de glastuinbouw;	
34.3	Onderzoek in samenwerking met LTO Noord afd. Krimpenerwaard naar het vervolg DAW Krimpenerwaard.	

Programma 4

Q2

4.1 Ambitie: Doelmatig uitvoeren van wegbeheer gericht op de berijdbaarheid van wegen		
35.	Doel: We waarborgen continu de berijdbaarheid van de weg, zodat weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen;	
35.1	Uitvoeren van inspecties conform het inspectieplan;	
35.2	Actualiseren van de onderhoudsprogramma's wegen en kunstwerken;	
35.3	Uitvoeren van dagelijks onderhoud, groot onderhoud en reconstructies aan de wegen, bermen en bebakening.	
36.	Doel: We besparen kosten en verhogen de kwaliteit van dienstverlening door integrale taken samen uit te voeren met medeoverheden;	
36.1	intensivering van de samenwerking met gebiedspartners;	
36.2	participatie in landelijke en regionale werkgroepen;	
36.3	Continueren en uitbreiden gezamenlijke gladheidsbestrijding in de Krimpenerwaard.	
37.	Doel: We hebben binnen de planperiode duidelijkheid over de taakoverdracht;	
37.1	Op ambtelijk en bestuurlijk niveau vindt er afstemming plaats met gemeenten.	
38.	Doel: We beheren de wegen en kunstwerken efficiënt en effectief, op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen.	
38.1	Implementatie van essentiële onderdelen van assetmanagement; voor wegen en wegbruggen.	
4.2 Ambitie: Bijdragen aan een betrouwbaar en veilig wegennetwerk		
39.	Doel: We voorkomen ongevallen door onveilige situaties aan te pakken;	
39.1	Bij reconstructieprojecten worden wegen ingericht volgens het vastgestelde categoriseringsplan en Duurzaam Veilig;	
39.2	We verlenen vergunningen o.b.v. wegenverordening.	
40.	Doel: We dragen bij aan een wegennetwerk van voldoende kwaliteit;	
40.1	De wegen worden op een doelmatige wijze onderhouden waarbij de verkeersveiligheid leidend is.	
41.	Doel: We treden bij incidenten en extreme situaties daadkrachtig en doelgericht op en beperken zo veel mogelijk de impact op de omgeving.	
41.1	Uitvoeren van gladheidsbestrijding, doorstroming als gevolg van stremmingen, begeleiden crisisbeheersingsproces tijdens calamiteiten;	
41.2	In 2019 worden alle bestrijdingsplannen geactualiseerd;	
41.3	In 2019 wordt een nieuwe procesgerichte structuur voor de aanpak van incidenten en calamiteiten en de voorbereiding daarop geïmplementeerd.	

4.3 Ambitie: Wegbeheer afstemmen op de omgeving en de gebruiksfuncties		
42.	Doel: We betrekken de omgeving bij de realisatie van onze projecten en maatregelen;	
42.1	Verzorgen van doelgerichte communicatie naar burgers en bedrijven bij uitvoeringsprojecten;	
42.2	Uitvoeren burgerparticipatie bij locaties waar verkeersveiligheid moet worden verbeterd;	
42.3	Opstellen en bekendmaken tijdelijke verkeersbesluiten.	
43.	Doel: We zijn open en transparant en stellen beleid, regels en gegevens op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar voor derden.	
43.1	Inventarisatie van beheergegevens en beschikbaar stellen hiervan via internet;	

Programma 5

Q2

Waterbeheer uitvoeren in directe verbinding met de omgeving		
44.	Doel: We gaan (bestuurlijk en ambtelijk) meer in gesprek met de omgeving;	
44.1	Het realiseren van een omgevingsgerichte werkwijze en deze borgen binnen de organisatie. Het Team Communicatie adviseert en ondersteunt de communicatie en participatieplannen van de vak afdelingen. En geeft uitvoering aan het communicatieplan voor de Omgevingswet.	
44.2	Investeren in ambassadeurs en netwerken, ook binnen het bestuur. Intern kijken we hoe we themagericht (bv; duurzaamheid, klimaatadaptatie) kunnen aansluiten bij externe netwerken.	
44.3	Binnen grote projecten betrekken we actief de lokale omgeving.	
44.4	Medewerkers zullen getraind worden om met onder meer mediation-technieken in overleg met bewoners en bedrijven te gaan	
45.	Doel: We vergroten waterbewustzijn en interesse voor waterbeheer;	
45.1	Een tweede enquête over het waterbewustzijn en klanttevredenheid zal worden gehouden. (awarenessonderzoek). De eerste was in 2017	
45.2	Evaluatie van het educatieplan. En als gevolg daarvan bijsturing van dit plan	
45.3	Het hoogheemraadschap neemt deel aan evenementen die aansluiten bij ons corporate communicatiestrategie.	
45.4	Door inzet van sponsor- en bijdrageregeling sturen we in het vergroten aan waterbewustzijn.	
46.	Doel: We vergroten zichtbaarheid en herkenbaarheid van het waterschap;	
46.1	We zetten onze communicatiemiddelen in diverse media integraal in. We werken gestructureerd aan de hand van een jaarkalender aan publiciteit voor het hoogheemraadschap.	
46.2	We vergroten onze zichtbaarheid door de inzet van digitale communicatietools (social-media en website) en aan te haken op actualiteiten.	
46.3	We starten een programma Dienstverlening voor onder meer het verbeteren van de kwaliteit en vindbaarheid van informatie op de website, het sneller afhandelen van (complexe) vragen van burgers en bedrijven en het vergroten van klantbewustzijn van medewerkers.	

46.4	We evalueren het instrument van continu meten van de klanttevredenheid als instrument om verbeterkansen voor onze dienstverlening in kaart te brengen, en breiden dat waar mogelijk uit.	
47.	Doel: we staan open voor initiatieven van derden en maken ruimte voor burgerparticipatie;	
47.1	De participatieaanpak zal onder andere in de bijdrage regeling verder inhoud krijgen	
48.	Doel: We realiseren de benodigde ICT voorzieningen om de doelen 10, 23, 29 en 43 ten aanzien van het digitaal beschikbaar stellen van beleid, regels en gegevens uit te kunnen voeren. (organisatie doel)	
48.1	Het project “de digitale transformatie” brengt de digitale informatiebehoefte in kaart, beschrijft processen om deze informatie als data in systemen te kunnen vertalen en brengt waar mogelijk de juiste koppelingen aan in systemen	
48.2	Doorontwikkeling van onze website; uitvoering geven aan het visieplan website en intranet het hoogheemraadschap. We maken onze website toegankelijker voor burgers en bedrijven.	
48.3	Documenten zullen digitaal worden opgeslagen	
48.4	Optimaliseren en door ontwikkelen Zaakgericht werken ter voorbereiding op overgang naar het Digitale Stelsel Omgevingswet in het kader van de omgevingswet	

Bijlage 3: Overzicht aanvragen sponsor- en bijdrageregeling 2019

Overzicht aanvragen BIJDRAGEREGELING 2019							
Onderwerp	Locatie	Datum aanvraag	Aangevraagd bedrag	Status aanvraag	Toegekend bedrag	Door D&H toegekend bedrag	Toelichting
Water Fenomena	Rotterdam Alexander	1-2-2018	€ 10.000,00	Afgehandeld	€ 10.000,00	16-04-19	
Herinrichting van hun buitenruimte/schoolpein	Berkenwoude	4-2-2019	€ 17.428,33	Afgehandeld	€ 5.000,00	26-02-19	
Stenen voor Groen tijdens Week van Ons Water	Zuidplas	9-1-2019	€ 2.550,00	Afgehandeld	€ 2.550,00	26-02-19	in overleg met WS en educatiemedewerker
Organiseren Klimaat café voor bezoekers	Lansingerland		€ 2.500,00	Afgehandeld	€ 1.000,00	12-mrt-19	
De Natte Krat	Rotterdam	11-4-2019	€ 4.250	Afgehandeld	€ 4.250,00	18-jun-19	
Waterwijzer samen met Plastic Whale	Bergschenhoek	5-4-2019	€ 10.000	Afgehandeld	€ 10.000,00	18-jun-19	
Boerderij Doolhof	Bergschenhoek	10-6-2019	bijdrage in natura	Afgehandeld			in overleg met educatiemedewerker
150 jaar Jan Anne Beijerinckgemaal	Capelle a/d IJssel	7-6-2019	€ 2.000	Loopt			volgt eventueel nog D&H voorstel
Herinrichting tuin i.v.m. wateroverlast	Nieuwerkerk a/d IJssel	31-12-2018	€ 1.489	Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	Particulier te kleinschalig
Wandelen voor water	Schoonhoven	20-3-2019		Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	Onvoldoende raakvlakken met kernactiviteiten
Dak loskoppelen van riool en regenwater infiltreren in de tuin	Rotterdam	20-4-2019	€ 775	Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.
Waterzak in kruipruimte	Bergschenhoek	21-3-2019		Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere afkoppeltrajecten met effectieve bijdrage aan kerntaken.

Regenton		3-4-2019	€ 100	Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie groen dak	Gouda	3-4-2019		Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie rennovatie tuin	Bleiswijk	7-6-2019	€ 3.290	Afgehandeld	Voorstel Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie groen dak	Zoetermeer	20-6-2019		Afgehandeld	Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Subsidie groen dak	Rotterdam	27-6-2019		Afgehandeld	Voorstel Afwijzing	Geen D&H stuk	HHSK zet bij voorkeur in op grotere projecten samen met burens, organisaties, scholen, etc.
Totaal			€ 56.322		€ 32.800		
Budget					€ 100.000		
Restant					€ 67.200		

Overzicht aanvragen SPONSORVERZOEKEN 2019							
Onderwerp	Locatie	Indiende organisatie / persoon	Datum aanvraag	Aangevraagd bedrag	Status aanvraag	Door D&H toegekend bedrag	Datum toekenning D&H
Project Maanvloed	Rotterdam	Studio Bureau	21-6-2019	€ 1.940	Loopt		volgt nog D&H voorstel
Standbeeld Johan van Veen	Cappele a/d IJssel	Historische Vereniging Capelle	2-7-2019		Loopt		volgt nog D&H voorstel
Totaal				€ 1.940		€ -	
Budget				€ 10.000			
Restant sponsorbudget 2019				€ -			

Bijlage 4: Overzicht verzamelkredieten 2019

Programma 1

P	Jaar gevoteerd	Project- nummer	Omschrijving subproject	Oorspronkelijk krediet	Actueel krediet	Totaal uitgaven	Status
1	vk 2019	07.01225/003	Reconstructie dijktaalud en onderberm Groenendijk – Nieuwerkerk fase 2	400.000	358.000	358.000	Afgerond
1	vk 2019	07.01225/004	Reconstructie Buitentalud Schaardijk	300.000	202.000	202.000	Afgerond

Toelichting

De uitgaven voor buitengewoon onderhoud vallen mogelijk lager uit.

Het herzetten van een gedeelte van de steenglooing op het buitentalud van de Nesserdijk – Schaardijk is in afronding en de reconstructie van het binnentalud van de Groenendijk (2e fase) is gereed. Het resterende budget wordt ingezet voor de volgende fase van het buitentalud Schaardijk - Nijverheidstraat.

Programma 2

P	Jaar gevoteerd	Project-nummer	Omschrijving subproject	Oorspronkelijk krediet	Actueel krediet	Totaal uitgaven	Status
2	vk 2014	07.00975/013	Renovatie gemaal 2de Blok	240.000	621.369	1.348	lopend project
2	vk 2016	07.01184/012	renovatie gemaal Boezemland	75.000	261.000	16.112	lopend project
2	vk 2017	07.01204/001	Verbetering waterafvoer polder Zestienhove	100.000	100.000	8.390	lopend project
2	vk 2017	07.01205/003	Overzetten Sattline objecten naar 800xA	290.000	260.887	241.729	lopend project
2	vk 2017	07.01205/004	Vervangen aanloopapparatuur Wilde Veenen en J. Veurink	0	100.000	32.670	lopend project
2	vk 2017	07.01205/006	Energiereductie	90.000	90.000	9.851	lopend project
2	vk 2017	07.01205/007	Vacuüminstallatie A'Kroes	175.000	316.000	239.591	lopend project
2	vk 2017	07.01205/009	Schakelkast en vacuüminstallatie A' Kroes	0	119.097	69.327	lopend project
2	vk 2017	07.01205/010	Vorbereiding renovatie gemaal Hitland	50.000	50.000	0	lopend project
2	vk 2018	07.01223/002	Renovatie gemaal Westeinde (vorbereidingskrediet)	200.000	120.000	1.464	lopend project
2	vk 2018	07.01223/003	Renovatie gemaal Aquarivium	170.000	348.059	9.807	lopend project
2	vk 2018	07.01223/006	Renovatie/nieuwbouw bemaling Oostpolder	142.000	342.000	68.150	lopend project
2	vk 2018	07.01223/007	Vorbereidingskrediet (pompen/persstokers) Veurink/KrimpW/Aqu	100.000	100.000	55.341	lopend project
2	vk 2018	07.01223/008	Aflaatvoorziening Zevenhuizerplas	30.000	30.000	0	lopend project
2	vk 2019	07.01238/001	Renovatie gemaal Groene Balkon	200.000	200.000	0	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01238/002	Renovatie gemaal Broekweg	60.000	60.000	0	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01238/003	Renovatie inlaat De Zespunt	40.000	40.000	0	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01238/004	Vervanging kleppen perskoker gemaal Middelwatering	70.000	70.000	0	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01238/005	Vacuüminstallatie gemaal Abraham Kroes	100.000	100.000	313	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01238/006	Uren eigen personeel PL-er	88.000	88.000	50.388	voorb.gestart
2	vk 2019	07.01239/001	Wateroverlastopg. R'dam 2019 WS	50.000	50.000	0	voorb.gestart

Bij sommige kredieten wijkt het actuele krediet af van het oorspronkelijk krediet. Oorzaak is dat in sommige gevallen aanvullend krediet is gevoteerd en doordat kredietverschuivingen hebben plaatsgevonden tussen de kredieten.

Toelichting

Bij onderstaande sub-projecten vloeien de kredieten (deels) terug naar het investeringsplan Renovatiekunstwerken:

1. € 40.000 Het sub-project vervangen aanloopapparatuur Wilde Veenen en J. Veurink zal alleen de aanloopapparatuur van gemaal J. Veurink in 2019 vervangen worden. Voor het gemaal Wilde Veenen wordt momenteel de project scope bepaald. Te zijner tijd zal een kredietvoorstel worden ingediend voor J. Veurink.
2. € 100.000 In het verzamelkrediet Renovatie kunstwerken 2018 is voor het gemaal Westeinde een voorbereidingskrediet toegekend. Uit een eerste omgevingsanalyse bij het gemaal is

gebleken dat een andere locatie voor het gemaal Westeinde wenselijk is, waardoor de projectscope veranderde van

renovatie naar nieuwbouw op een andere locatie. De planning nu is om in 2020 een met een nieuw voorstel te komen wat de meeste wenselijke vorm het moet krijgen (renoveren of nieuwbouw)

3. € 150.000 De renovatie van gemaal Groene Balkon is nog niet in voorbereiding. Medio volgend jaar zal project kunnen gaan starten. Het beschikbare krediet van € 200.000 zal niet toereikend zijn. Een totale nieuwbouw is hier noodzakelijk, waarbij met vismigratie zoveel mogelijk rekening mee wordt gehouden.

Bovengenoemde kredieten van in totaal € 290.000 terug laten vloeien naar het investeringsplan Renovatie kunstwerken 2020/2021. In de begroting 2020 wordt dit ingevuld.

Programma 3

P	Jaar gevoteerd	Project-nummer	Omschrijving subproject	Oorspronkelijk krediet	Actueel krediet	Totaal uitgaven	Status
3	vk 2018	07.00273/001	Bellenbeluchting KO	100.000	1.510.000	29.103	lopend project
3	vk 2018	07.01024/001	Bellenbeluchting GD	100.000	1.110.000	13.008	lopend project
3	vk 2017	07.01092/001	Energiebesparing 2017	100.000	100.000	83.532	lopend project
3	vk 2018	07.01229/001	Luchtbehandeling KV	50.000	50.000	26.203	lopend project

Bij sommige kredieten wijkt het actuele krediet af van het oorspronkelijk krediet. Oorzaak is dat in sommige gevallen aanvullend krediet is gevoteerd en doordat kredietverschuivingen hebben plaatsgevonden tussen de kredieten.

Toelichting

De in het verzamelkrediet aangevraagde kredieten voor de voorbereiding van de vervanging van de bellenbeuchting op Kortenoord en Groenedijk en de luchtbehandeling op Kralingseveer zijn gebruikt in de voorbereiding. De voorbereiding voor de vervanging van de beluchting door bellenbeluchting zijn afgerond en het krediet voor de

uitvoering is verleend. De voorbereiding voor de vervanging van de luchtbehandeling is bijna afgerond. In de verenigde vergadering van november 2019 zal het uitvoeringskrediet worden aangevraagd. Het verzamelkrediet voor energiebesparing 2017 is uitgeven aan diverse onderzoeken en maatregelen voor energiebesparing.

Programma 4

P	Jaar gevoteerd	Project- nummer	Omschrijving subproject	Oorspronkelijk krediet	Actueel krediet	Totaal uitgaven	Status
4	vk 2018	07.01012/001	Materieel WW 2018	323.000	323.000	197.754	lopend project
4	vk 2018	07.01208/004	Vervanging wegbruggen 2018	800.000	950.000	459.160	lopend project
4	vk 2019	07.01237/002	Vervanging wegbruggen 2019	725.000	725.000	136.750	lopend project

Bij sommige kredieten wijkt het actuele krediet af van het oorspronkelijk krediet. Oorzaak is dat in sommige gevallen aanvullend krediet is gevoteerd en doordat kredietverschuivingen hebben plaatsgevonden tussen de kredieten.

Toelichting

Begin 2019 is naar aanleiding van de technische levensduur besloten om de tractor niet te vervangen, maar dit twee jaar te vertragen. De aanhangstrooier is in bestelling.

De vervanging van bruggen loopt volgens planning. Inmiddels zijn 4 bruggen langs de Tiendweg Oost vervangen door duikers.

De verwachting is dat dit jaar minimaal 8 bruggen vervangen zullen worden, waarvan 2 door een brug en de rest door duikers. Ook hier is de verwachting dat dit binnen het beschikbare krediet uitgevoerd kan worden.